Ч. 22 (15.113. Львів, середа 1. лютого 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-16
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Італійський консулят у Хусті?

„Менчестер Ґардіян" приносить повідомлення, що італійський уряд уже небавком буде репрезентований власним консулятом у столиці Карпатської України. Першим італійським консулем у Хусті буде по всякій імовірності д-р Енріко Інсабато, знавець українських справ і людина довіря італійського міністерства закордонних справ.

Словаки заявляють льояльність урядові Карпатської України.

К.У.П. повідомляє: Премієр о. д-р Волошин приняв делеґатів карпатоукраїнських словаків, які висловили льояльність українській владі та щире бажання співпрацювати для добра карпатоукраїнської держави. Вони заявили, що в недалеких виборах до карпатоукраїнського сойму голосуватимуть солідарно з українським населенням. Просили, анальоґічно до чехів та німців, дозволу зорґанізувати Словацьку Національну Раду у Карпатській Україні. Делеґацією проводив пастор Мошко.

52 ПЕРЕДВИБОРЧІ ВІЧА.

Як повідомляє КУП, в неділю 5. лютого відбудуться у 52-ох селах передвиборчі віча. Про... промовлятимуть кандидати на послів.

КАНДИДАТИ З МОСКОФІЛЬСЬКОЇ ВИБОРЧОЇ ЛИСТИ ДО СОЙМУ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ НЕ ЗНАЛИ ПРО СВОЮ КАНДИДАТУРУ.

Як подає КУП, закарпатські русофіли внесли листу неправильно, колиж їм звернено на це увагу, вони не принесли листи вдруге та не вплатили кавції. Виявилося, що вони повписували на листу чимало осіб без їхнього відома. Виходить, що русофільський табор настільки слабий і малий, що не можна найти в ньому навіть кандидатів на послів.

—o—

ОКРУЖНІ ВОЖДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ОБЄДНАННЯ.

КУП повідомляє, що в Карпатській Україні заіменовано 10-ох окружних вождів УНО для поодиноких округів. Є це люди заслужені у праці.

Д-р Комаринський ранений у самоходовій катастрофі.

Як подає ПАТ, під самоходом, яким шеф пропаґанди Карпатської України д-р Комаринський вертався зі Сиготу, заломився місток; самохід впав з висоти 3-ох метрів. Д-р Комаринський, його жінка та шофер важко ранені; перевезено їх до шпиталю в Сиготі.

Засідання німецького райхстаґу.

БЕРЛІН У ДЕНЬ ЗАСІДАННЯ РАЙХСТАҐУ.

В понеділок Берлін жив під знаком засідання райхстаґу. Ціле місто було прибране прапорами, зокрема вулиці, якими переїздив Гітлер. Здовж тих вулиць уставився шпалір робітників, війська та партійних формацій. В опері Кролля зібралося 855 послів, з того 73 з Австрії та 41 зі Судетів.

Засідання райхстаґу трансмітують радіовисильні Чехо-Словаччини, Італії, Злучених Держав та інших країв.

ПОВНОВЛАСТИ ДЛЯ УРЯДУ.

В 20. год. Ґерінґ відкрив засідання райхстаґу та передав голос д-рові Фрікові. На внесок того останнього одноголосно вибрано предсідником Ґерінґа, заступниками — Керля, фон Епа і Штраєса. Мін. Фрік зясував справу господарських повновластей для уряду до 1943 р., у доказ вдячности й довіря для Гітлера. Внесок принято одноголосно. 7 мінут по осьмій промовив Гітлер.

ДЕФІЛЯДА.

Після промови Гітлера забрав слово Ґерінґ, який висловив подяку Гітлерові.

Серед оваційних повитань населення, Гітлер переїхав до канцлерської палати, де в 23. годині приняв дефіляду старих партійних боєвиків та молоді.

Передвійськовий вишкіл.

Окружний комендант військ Карпатської України відкрив курси передвійськового вишколу.

Анархістична револьта в Катальонії?

До Парижа наспіли вістки, що в околиці катальонського міста Піксерда (недалеко французького кордону) анархісти намагались опанувати всі публичні уряди, але червоні військові частини прогнали їх після битви.

Комендант ґарнізону відповідатиме перед судом за те, що не міг запобігти револьті.

—o—

ПОЛІТИКА НОВОГО ЯПОНСЬКОГО УРЯДУ.

Відповідаючи на інтерпеляції в парляменті, прем. Гіранума заявив, що він продовжуватиме політику попереднього уряду у війні з Китаєм та будові нового ладу у Сх. Азії. Зрештою веде він власну політику.

„Коли Італія вмішається у війну з якогонебудь мотиву, Німеччина стане по її боці.

ПРОМОВА ГІТЛЕРА У РАЙХСТАҐУ.

6 РОКІВ НАЦІОНАЛСОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ВЛАДИ.

30. січня 1933 р. 13,000.000 виборців віддало свої голоси на нац.-соц. листу; по противному боці було тоді 20,000.000 виборців, розбитих між 35 партій. Хіба чудо могло тоді уратувати Німеччину від комуністичної небезпеки, що відтіля була б загрозила цілу Европу. Хіба „найбільш обмежені мешканці островів" могли сподіватися, що червона пошесть спиниться перед святою демократією. Мусоліні видав

БОРОТЬБУ, ДЛЯ РАТУНКУ ЕВРОПИ,

націонал-соціялізм веде її дальше, а тепер ще один нарід перемагає жидівсько-марксівські зусилля, щоб знищити европейську культуру.

6 літ ґітлерівської влади вистарчило, щоб здійснити сни століть, щоб осягнути мету, за яку пролилося стільки крови: оце перший раз у райхстаґу стрінулися представники всіх німецьких земель.

Вільсонівське

ПРАВО САМОВИЗНАЧЕННЯ

народів відносилося і до муринських племен — Німеччині не хотіли звернути кольоній буцімто тому, що населення кольоній того не хоче. Та це не перешкодило відірвати від Німеччини міліони німців та заборонити міліонам получитися з батьківщиною.

Постанову з пакту Ліґи Націй про ревізію мирових договорів інтерпретували настільки плятонічно, що на ньому годі було щось будувати, тому в січні 1938 р. Гітлер рішив тим чи іншим способом ввести в життя право самовизначення для 6,500.000 німців.

Гітлер описав події, що довели до аншлюсу, опісля перейшов до

СУДЕТСЬКОЇ СПРАВИ.

При підтримці деяких закорд. кол зорганізував през. Бенеш противнім. кампанію та переслідування німців, опісля перевів мобілізацію, буцімто з огляду на те, що також німецька армія змобілізувалася. Судетські німці мусіли перейти до радикальної оборони, щойно тоді Німеччина перевела мобілізацію, щоб не допустити до збройної інтервенції посторонніх чинників, та здобувши право самовизначення для 4-ох міліонів німців. Заміт, що Німеччина збройно вимусила територіяльні уступки, є неправдиві.

МІНХЕН.

Завдяки поставі Мусоліні та завдяки співпраці Чмберлена і Далядіє дійшло до договору, що мирно розвязав конфлікт та доказав, що мирно можна полагоджувати важні спірні питання. У 1938 р. перемогла ідея — обєднано німецький нарід, не вживаючи меча до обєднання народу, лиш до оборони його перед зовнішньою небезпекою. Німецька збройна сила переможно вийшла з цієї першої проби.

Докінчення на 5-ій стор.

Приїзд і відїзд ґен. Прхалі.

(Власна кореспонденція).

Хуст, 27. січня 1939.

В пятницю вечором, 20. січня ц. р., приїхав до Хусту іменований третім міністром Карпатської України, генерал Лев Прхаля, якого значне число чехів з чеськими кокардами на одягах вичікувало від білого ранку. Розважніші чехи трималися від тієї передчасної і нікому непотрібної демонстрації здалека. По приїзді ген. Прхаля хотів представитися премієрові о. А. Волошинові, але секретар премієра п. Рогач заявив, що премієр на молитві. „А по молитві?" — питається генерал. „Іде на вечеру і потім спати" — була відповідь.

Після такого першого „афронту" генерал відійшов і явився щойно в суботу рано на звичайну авдієнцію, де йому вручили письмо українського уряду. В часі розмови прийшли звістки з деяких сіл, що обурені цією номінацією селяни викидають чеських жандармів і вчителів. По таких вістках уважав ґенерал за відповідне відїхати, щоб не ускладнювати відносин та не утруднювати положення чеському урядництву. В розмові заявив, що не сподівався, що його іменування було без відома українського уряду.

Так мабуть і закінчилася спроба настановити з Праги без порозуміння з Хустом — міністра не-українця.

Як я вже в попереднім дописі згадував, а мій здогад найшов потім потвердження в інтерв'ю о. Волошина, що цей крок праського уряду підготовили вороги українського народу, на шкоду також чеському народові. Говориться також, що дехто з жидівських кругів був у делегації у Празі.

Перед і по авдієнції вже ніхто з місцевих чехів не проявляв ніякого зацікавлення справою, хіба, що дехто носив маніфестаційно чеську кокарду. Та ще таки перед виїздом ґенерала дирекція поліції дала розліпити оголошення, яким заборонила носити всі ненародні відзнаки, а вечором були випадки, де чеські поліціянти в українській службі взивали непослушних молодців, щоб зняли чеські ленточки.

Це характеристичне для тутешніх відносин. І коли самі чехи, досі панівна нація підчиняються приказам територіяльного уряду автономної української держави, то це доказ, що відносини впорядкуються та що чимало чехів хоче мирно і згідливо співпрацювати з українським народом Карпатської України та її проводом.

В неділю чеське урядництво з подивом приглядалося могутньому походові 20-тисячної маси народу, але не бракувало й одиниць, які ще намагалися шепотом пускати тривожні вістки, що генерал лише відїхав зі звітом та вернеться з військовою силою. Таких вісток не беруть тут трагічно, бо люди знають, що колиб навіть таке трапилось, то ніхто з чехів не зможе вже осягнути такої сили своєї влади, що її мав колись Розсипаль. І коли навіть частина чеського урядництва в останніх місяцях притаїлася та втішилася можливим поворотом попереднього режіму, проте вона швидко у свому запалі прохолола. Вона переконалася про спонтанний зріст української національної свідомости підкарпатського народу, такої свідомости, якої ніщо вже не всилі придушити.

Очевидно, треба ще деякого часу, щоб виявились усі куліси іменування ґен. Прхалі та щоб можна було їх без обиняків прилюдно оголосити, без шкоди для будуччини українсько-чеських відносин. Але вже нині всім відомо, хто це ті „вороги українського народу", що вплинули на таке нещасливе рішення Праги. У праських колах усе ще не всі розуміють правдивий сенс українського національного здвигу на нашому Підкарпатті; численні чехи у столиці союзної держави все ще дають себе суґерувати непоправним чорносотенно-російським еміґрантам. Ті чехи мають коротку память: вони готові забути, що самі ще недавно отверто признавали, що тільки і виключно українство виступило проти максималізму мадярського ревізіонізму" та заявилося за засадою цілости держави. Вони готові теж забути, що єдиною причиною всієї чехословацької катастрофи була система централізації і чехізації, від якої відворот зачався історичним: „zu spät".

Віддаль від Праги до Хусту повітряною лінією — недалека. Але досить далека, щоб атмосфера там і тут була остільки інша, що деякі праські чеські чинники не зовсім добре орієнтуються у карпато-українських відносинах. Ми вказували на настрої підкарпатських чехів, серед яких тільки мінімальну меншину становлять максималісти, — решта ж намагається пристосуватися з питомим чеським реалізмом до змінених умовин та їм не протиставитися. Призначення ґен. Прхалі є доказом, що ті помірковані й розумні підкарпатські чехи не мають ще у Празі єдиного та рішального послуху.

Очевидно, у такій молодій і розмірно ще слабкій автономній державі, як Карпатська Україна, яка після віденського арбітражу опинилася перед сотнею найважчих і найскладніших проблем, не може йти все в ідеальному порядку: це було б просто ненормально. А проте дуже недобре, коли саме деякі такі природні і зрозумілі недоладности використовують непримирні вороги українства — проти всієї держави і всього народу. Бо воно тільки викликує ще дужчу реакцію та спричинює ще більше труднощів, яких ніяким робом не зміг би зліквідувати якийсь поворотний „ерзац" чеського централізму та бюрократії.

Віримо, що Прага буде настільки розумна, що не піде на підшепти головних винуватців і спричинників недавньої катастрофи ЧСР та не стане відігрівати старих помилок, які можуть мати тільки одинокий практичний вислід — нову катастрофу. Хуст у всякому разі буде всіх зусиль уживати, щоб до цього не допустити.

О—ко.

Від Карпат до Середземного Моря.

(Від власного кореспондента).

Париж, 25. січня 1939 р.

Коли переглядаєте французькі ґазети, то знаєте, що Закарпаття все ще не перестає бути темою, яка хоч і не годиться вже на 1-шу сторінку, то й не на останню. Якщо „Діло" зовсім справедливо перестерігає українське громадянство перед надто далеко посуненим оптимізмом, чи — краще сказати — перед непохитною вірою у те, що у величезній мірі залежить не від власних сил, а третіх чинників, то на нашу скромну думку, приглядаючись паризьким настроям і пресовим голосам — нема і на песимізм місця.

Кілька днів тому, деякі чужинецькі закордонні часописи подали вістки, мовляв, Німеччина вже тепер погоджується на плебісцит у Карпатській Україні, і колиб той плебісцит випав за злукою з Мадярщиною, то Німеччина не буде противитись. Нитки таких інформацій ведуть до будапештенського клубка. У тутешніх пресових колах не дуже їм довіряють.

У чому річ?

Питання стабілізації чи ліквідації границь Карпатської України далеко ширше, ніж сама українська проблема. План перекреслення віденського арбітражу чи то мирним способом, тобто переконавши Німеччину, що вона не має потреби підтримувати це перше її повоєнне рішення при означуванні чужинецьких кордонів, чи поваливши силою цей віденський арбітраж, цей плян звязаний з одною найбільшою трудністю, на яку звертає увагу паризька преса: упадок віденського рішення мусів би болюче нарушити престіж III. Німеччини та зовсім непотрібно знову займати час і увагу Італії.

Коли істнує думка, що нинішні італійсько-німецькі клопоти на Заході можнаб використати для полагоди деяких справ у середній чи східній Европі, не питаючи тих двох держав чи навіть проти їх інтересів, то одночасно істнує погляд, що саме тому, що ті дві держави „заняті" тепер деінде — вони не допустять, щоб їх відтягали від актуального осередку зацікавлення: Еспанії та Середземного Моря.

•

Французький міністр закордонних справ п. Бонне приняв німецького амбасадора у Парижі Фон Вельчка. Офіційний комунікат голосить, що це послухання відбулося на основі недавно підписаної умови між Францією і Німеччиною, яка передбачує, що ці обі великодержави обговорюють спільно, кожнього разу, як зайде потреба, проблеми, що їх торкаються.

Нема ніякого сумніву, що Франція бажала знати, яке є становище Німеччини щодо конфлікту на Середземному Морі між Францією і Італією. Зараз по цій розмові появилися в деяких німецьких органах статті, які повідомили німецьку публику, що Франція рішуче відкидає італійські домагання та що вигляди на якийсь новий Мінхен в справі Середземного Моря не оправдані, бо французи глядать на свою імперію як на національну територію та в цій справі не підуть на ніякі уступки. В додатку по останній подорожі Чемберлена і Галіфакса до Риму італійський уряд знає зовсім точно, що Велика Британія є по стороні Франції.

Отже чи Німеччина — запитують французи — вестиме за сто тисяч італійців у Тунісі (в тому числі має бути там сорок тисяч італійських жидів) війну проти Великої Британії і Франції. Досить глянути на карту, щоб переконатися, що хто має Туніс і Сицилію, той володіє Середземним Морем і на віддачу тих земель ні Париж і Льондон без війни не погодяться.

•

Катастрофа червоної армії під Барселоною та приявність італійських відділів на іберійському півострові — не зважаючи на всі заяви Муссолінія, що зараз по перемозі ґен. Франка мають же своїм військам вернутися до Італії — ... на Заході руки Франції і Великої Британії ... на довгий час.

Таким робом ситуація Німеччини ... сильніша і її позиції у Середній Европі ... великодержав Заходу не думає квестіонувати. Вчорашній льондонський „Таймс" запитує, який шлях експанзії вибере Німеччина, ... що в усякому разі найтрудніший і найбільш ризиковний той шлях, який ішов би ... франко-італійським інтересам. А під час ... шньої дебати у французькій палаті послів ... Ґастон Рію окреслив напрямну большевицької світової політики ось так: „Щоб спасти Сі... вона кидає Захід до самовбивства". ... що і в західних краях є чинники, які ... немов навмисне все те, що готовить та ... шує упадок світа західної культури. На ... вих біржах повіває морозний вітер. ... подаються під тягарем зброєнь. ... Шахта, знижка англійського фунта, ... клопоти Франції, Італії і подібні симптоми ... зи у всіх інших краях, вказують на ... рячковий політичний стан нашого континенту. А ось найновіша вістка, що розійшлася у Парижі, нині в полудне: Франція купила 600 ... вих літаків в Америці, щоб прискорити ... душні зброєння. Американська ... перетворюється щораз виразніше ... працю з Францією та Великою Британією ... бороні чого та проти кого?!

Юрій Ст...

З польської преси.

Яким трамваєм їде міністр Бек.

Від деякого часу польська преса повна голосів про закордонну політику Польщі. Міжнародне положення висунуло міністерство закордонних справ — зрештою не тільки в Польщі — на перший плян. Сьогодні такий чи інший хід закордонної політики одної держави може викликати великі міждержавні комплікації. Тому становище міністра закордонних справ належить сьогодні до найважчих. Що-ж торкається Польщі, то її закордонна політика має сьогодні особливо великі трудноші . Про що говорив міністр Бек у Берхтесґаден? — До чого договорився у Варшаві з фон Рібентропом? Що зробить міністр Бек? — Ось питання, що на них польська преса шукає відповідя, що над ними ломлять собі голову більші є менші політики.

Дуже критично до теперішньої політики мін. Бека ставиться відомий публіцист Цат-Мацкевич. У своєму органі **„Слово“** він твердить, що мін. Бек вертається до політики свого попередника мін. Залеського, що хотів утримати рівновагу між Німеччиною й СССР, зберегти аліянс із Францією та Румунією та вирікався всяких кольоніяльних здобутків для Польщі.

Сьогодні, коли французькі впливи в середній Европі скінчилися, коли значіння Франції до деякої міри завдяки п. Бекові збанкротувало в середній та східній Европі, п. Бек вертається до формул п. Залеського! Трохи запізно! Або треба було завчасу вміти добалакатися з Ґітлером і їхати німецьким трамваєм, або якщо Німеччина нам якихсь зобовязань не дотримала, то треба вміти зробити висновки зі своєї програної політики. Важко висідати тепер з німецького трамваю, коли французький вже відійшов. Коли нашу політику мають знову наставляти так, щоб протиставитися німецькій агресії, то чейже це лекше було робити, коли Франція мала Австрію й Чехословаччину, ніж тепер, коли ці держави тільки збільшують німецькі сили.

„Знаю, що почую у відповіді. П. Бек їде не французьким і не німецьким, але польським трамваєм. Сьогодні вже такі часи настали, що навіть амбасадори в чинній службі послуговуються подібними фразами. Правда, не маємо в Польщі „народніх самоходів“, але маємо „народні формули“, які поширюють дипльомати. Та все-ж Англія теж великодержава, але веде свою політику сперта на Францію, Німеччина теж великодержава, але мусіла звязатися з Італією. Наша держава не лежить на острові, але в середині Европи і вона занадто широка й багатолюдна, щоб ми могли відхилитися від загально европейської гри Можна, ясна річ, замкнути уста журналістові, що протиставиться приємним „народнім формулам“, але цим не можна спинити кола історії.

У звязку з відвідинами мін. Рібентропа п. Цат-Мацкевич написав:

„Від обіду з міністром Рібентропом встали всі в рожевих гуморах. Але як ті рожеві гумори відібються на справі Карпатської Руси, Данціґу, меншин, Клайпеди, словом на всіх тих справах, яких досі в далеко кращій конюнктурі наш уряд не зумів поладнати. Товкмачила нам, правда, недавно „Ґазета Польска“ про тайну дипльоматію, але ми радніше вірили би в успіхи тайної дипльоматії навіть у поганій конюнктурі, якби ми бачили її успіхи в часах доброї конюнктури.

Виленський ендецький орган **„Ґлос Народови“** має до мін. Бека претенсії за його вислів у розмові з американською журналісткою. Мін. Бек сказав: „Інтерес Польщі оминає у великій мірі віддаль проблеми від її кордонів“.

„І як тут виглядає — питається „Ґлос Народови“ — „моцарствове становіско Польскі“, про яке гремиться від багато літ. „Моцарство“ — це щось більше, ніж зацікавлення одним подвіррячком, „моцарство“ — це воля і змога рішати в деякій мірі про кожну, навіть найбільш віддалену справу, що має значіння для „моцарства“. Але ставити засаду, що щось далеко, тим менше обходить, зовсім до моцарствової фрази не підходить...

„І коли видно, що засада, про яку мова, не належить до найрозсудніших — то всеж мусимо памятати, що уста, які її кинули, належать до польського міністра закордонних справ, що є міністром від 7 літ.“

Дуже критично до закордонної політики Польщі у звязку з останніми польсько-німецькими балачками поставився **„Варшавскі Дзенік Народови“**:

„Одночасно в її (тобто Німеччини —ред. „Діла“) руки перейшла найсильніша стратеґічна позиція в середній Европі й уможливлює їй розтягнути фактичний протекторат над Чехословаччиною. Та мало цього. Німецька політика внеможливила Польщі, бодай частинно, зрекомпенсувати собі у формі спільної границі з Мадярщиною, втрати, які вона мала внаслідок знищення дотеперішньої рівноваги всередній Европі. Це основно змінило положення Мадярщини і причинилося до того, що не тільки Чехословаччина, але й вона, Мадярщина, знайшлася в засягу німецьких впливів і переваги“.

„Польщу зовсім відрізано від заходу й окружено кордоном Райху і границею німецьких впливів від Німана до Прута. Одночасно німецька політика, підготовляючи дальший похід на Схід, висуває тепер велико-українську проблему“.

Як видно з цього, то п. Бек, як міністр закордонних справ знайшовся тепер під неабияким обстрілом. За всі роки його політики. Навіть великий його дотеперішній прихильник та оборонець його політики п. Цат-Мацкевич малощо не в кожному числі свого органу виступає з гострою критикою його політичних задумів і концепцій.

Посольські інтерпеляції.

Дня 23. січня ц. р. Українська Парляментарна Репрезентація внесла на руки маршала сойму такі інтерпеляції:

1) Інтерпеляція посла Дмитра **Великановича** до міністра внутрішніх справ у справі вбивства молодого чоловіка, Івана Когута, бережанського повіту, та кинення гранат до помешкання пп. Крамарчуків у Бережанах.

2) Інтерпеляція посла Павла **Лисяка** до міністра внутрішніх справ у справі побиття осіб української національности озброєними відділами на терені громади Синевідсько Нижне стрийського повіту 31. жовтня 1938 р.

3) Інтерпеляція посла Степана **Навроцького** до міністра справедливости в справі побиття та шиканування політичних вязнів української національности вязничними сторожами в судових арештах у Краківці повіту Яворів.

4) Інтерпеляція посла Степана **Навроцького** до міністрів: комунікації та внутрішніх справ у справі нарушення приписів закону з 31. VII. 1924, які торкаються вживання української мови в заведеннях та урядах невідповідної поведінки функціонарів П. К. П., п. Н. Трояновського на залізничій стації в Мостиськах і п. Н. Круля, урядника руху в Перемишлі 21. XI. 1938. р.

5) Інтерпеляція посла Степана **Навроцького** до міністра внутрішніх справ у справі необоснованого розвязання посольського зібрання в Яворові заступником команданта постерунку ст. пос. Ляском 24. грудня 1938 р.

—o—

НОВИЙ МІСТ НА ДУНАЮ.

ЧЕРНІВЦІ. Румунська преса повідомляє, що на Дунаю мають вибудувати міст, який лучитиме румунське місто Корабія з болгарським містом Свістов. Кошти будови обраховано на 2 і пів міліярда румунських леїв.

—o—

З адміністраційно-самоуправної комісії сенату.

Дня 26. ц. м. відбулося засідання адміністраційно-самоуправної комісії сенату, на якім обговорювано ухвалений у соймі закон про вживання зброї поліцією. В дискусії забрав слово сен. **М. Малицький** і зголосив поправки до того законопроекту. Поправки змагали до того, щоб обмежити право вживання зброї при намаганні втечі особи арештованої або придержаної поліцією та при нелеґальному переході границі. В голосуванні комісія сенату заявилася проти цих поправок та відкинула їх.

На другому засіданні тієїж комісії обговорювано ухвалений у соймі закон про злуку шкільного самоврядування з територіяльним. Поправки цього закону сен. **М. Малицького**, щоб до освітніх комісій ввести представників усіх віроісповідань, перепали.

—o—

Анґлійський міністр кольоній у Карпатській Україні.

ПРАГА. До Хусту приїхав анґлійський міністр кольоній Веджвуд Бен, щоб на місці запізнатися з положенням у Карпатській Україні.

ПЕРШИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ У КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОМУ СОЙМІ.

ХУСТ. Правнича Комісія карпатоукраїнського уряду приготовила вже перший законопроєкт до автономного сойму. В цьому законопроекті говорять про державних службовиків, про карпато-український державний герб, про карпато-український прапор та про назви урядів карпато-української держави.

НОВІ ЧАСОПИСИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

На днях почав виходити в Хусті журнал, присвячений театральному мистецтву під назвою **„Нова Сцена“**. — Від 1. лютого появиться за дозволом української влади **„Преглад Карпатскої України“**, тижневик Чеської Народньої Ради, як авторитативний орган чеської меншини в Карпатській Україні. — Вийшло 1-е число часопису **„Карпатська Україна“**, незалежного наукового органу, що виходить два рази в тиждень черенками державної друкарні в Хусті. Як відповідальний ред. ктор підписує Петро Петричко.

Висліди словацького перепису населення.

На днях оголосили у Братиславі вислід перепису населення у Словаччині. Перепис відбувся, як відомо, 31. грудня 1938. року зовсім несподівано й без найменшої підготови. З нього виходить, що у Словаччині живе 2 міліони 195 тисяч словаків, 79.000 українців, 65.000 мадярів та 62.000 чехів. Цей вислід перепису є напевно сфальшований. Бо яким чином і на основі якого катаклізму число українського населення у Словаччині впало до 79.000, коли чеський перепис населення зперед двох років подавав число українського населення у сімох повітах Словаччини на 118.000 душ, а приватні перепиcи не тільки українські, але й чеські нараховували дійсне число українців у Словаччині на близько 200.000? Маленький словацький нарід має — як бачимо — великий апетит.

—o—

З еспанських боєвих фронтів.

БАРСЕЛЬОНА. Комунікат головної кватири ґен. Франка стверджує, що на середущому відтинку катальонського фронту національні війська здобули місцевости Кардевен і Вальсена Комунікат стверджує також, що на фронті появились три міжнародні бригади, а саме 11-а, 13-а і 15-а. Як виходить із дальших повідомлень, ці три бриґади недавно формальне розпущені, сформовано наново і влучено до червоної „резерви“. На прибережному відтинку війська ґен. Франка заняли Ілінас. Червоні війська ставили тут завзятий опір, але його проломали

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ.

ВИБОРИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІМ ВОЄВІДСТВІ.

ТЕРНОПІЛЬ. ПАТ. У неділю, 29. ц. м., відбулись вибори до міської ради у **Грималові**, скалатського повіту. На 12 мандатів поляки дістали 8 мандатів, у тому числі ОЗН — 7, 1 безпартійний проурядовий. Жиди дістали 4 мандати. Виборча фреквенція виносила 71%.

Відбулись вибори також до міської ради в **Сасові**, золочівського повіту. В цьому містечку вибори не відбулись, бо був там один компромісовий спис. З цього спису на 12 мандатів поляки мають 7 (5 ОЗН і 2 безпартійні), **українці (УНДО) 3 мандати** й жиди 2 мандати

ВИСЛІД САМОУПРАВНИХ ВИБОРІВ У ЯРОСЛАВІ.

ЛЬВІВ. ПАТ. З міст львівського воєвідства в неділю 29. ц. м. відбулись вибори до міської ради лише в **Ярославі**, де на 24 мандати бльок християнсько-господарський (ОЗН і безпартійні проурядовці) дістав 14 мандатів, ендеки 4, ППС 2, жидівський виборчий комітет 4 мандати. **Українці, які мали досі 2 мандати, у вчорашніх виборах перепали**, перепав теж кандидат людової партії.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Невтральна смуга між Карпатською Україною та Мадярщиною.

УЖГОРОД. ПАТ. У звязку з рішенням прикордонної чесько-словацько-українсько-мадярської комісії про утворення невтральної прикордонної смуги ширини півтора кільометра, чеські війська відступили з демаркаційної лінії на відповідну віддаль, знищивши сховки й бетонові укріплення на евакуованих відтинках. У Горянах, на узгірях, що окружають Ужгород, чеські війська висадили в повітря становища важкої артилерії, які там були побудовані.

Новий орган німецького міністерства

ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

БЕРЛІН. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, що з днем 1. лютого ц. р. відомий щоденник „Берлінер Тагеблят" злучать із щоденником „Дайтше Альгемайне Цайтунг". Оба ці органи стояли близько до німецького міністерства закордонних справ; можна міркувати, що новий щоденник, який появиться після злуки обох видавництв, буде теж виконувати ролю пресового викладника поглядів міністра фон Рібентропа.

Еквадорсько-мексиканський конфлікт.

ГУЯКВІВІЛЬ. Уряд Еквадору відібрав повновласти послові Мексику за те, що він вмішувався до внутрішньої політики Еквадору. У звязку з тим мексиканський уряд відкликав посла. Тут очікують, що також Еквадор відкличе свого посла з Мексику.

Південно-американська конференція

У СПРАВІ ЕМІГРАЦІЇ.

МОНТЕВІДЕО. Від кількох днів відбувається тут господарська конференція, в якій беруть участь представники Аргентини, Бразилії, Параґваю та Уруґваю. Темою нарад конференції є м. і. **справа дозволу на поселення на території 4 заінтересованих держав европейських еміґрантів**. Для основного розгляду цієї справи вибрали окрему комісію.

Німці порядкують у Клайпеді.

КЛАЙПЕДА. В неділю відбулось урочисте заприсяження клайпедської порядкової служби („Шуц Штаффель") д-ром Найманом, провідником клайпедських німців. Одночасно передбрано в посідання домівку „Спортового Союзу" клайпедських німців, після чого відбувся марш організацій головними вулицями міста.

—o—

Наслідки чілійського землетрусу.

САНТІЯГО ДЕ ЧІЛЕ. Про розміри наслідків останнього землетрусу в Чіле свідчить факт, що число жертв виносить по останньому обчисленні 25% загалу населення в околицях, нищених катастрофою. У смузі землетрусу мешкало 200.000 населення у більших містах, з яких 15 лягло в руїнах, а столиця Консепціон частинно також знищена. Як обчислюють, землетрус наколо шкоди на півтора міліона пезетів. Місцевости Фльорида, Калькві і Томе зовсім знищені. У провінції Моль число вбитих доходить до 500. Ранених ще й досі не вдалося обчислити. Ситуацію погіршують ще зливні дощі, які утруднюють допомогову акцію. В одній околиці із 400 дітей, які перебували на вакаційних півоселях, згинуло 300. До околиці загроженої катастрофою висилають щодня по 1.000 кг. хліба. Чілійська рада міністрів рішила вислати до народів, що виявили поміч катастрофам жертв землетрусу, подяку.

Консуль — хабарник.

БУЕНОС АЙРЕС. Урядово повідомляють з Ля Паз, що болівійське міністерство закордонних справ усунуло з уряду генерального консуля у Празі. Слідство виявило, що цей консуль брав грубі хабарі від жидів за нелеґальне візування пашпортів на в'їзд до Болівії.

Напад на податкового поборця.

СТАНИСЛАВІВ. ПАТ. У Вільшаниці, товмацького повіту, невідомі напасники важко побили в ночі скарбового поборця Йосифа Петраса. Напасники нанесли жертві злочину важкі рани тупим знаряддям у голову. Петрус мав при собі суму 860 золотих, та напасники не забрали грошей. Петруса відвезли в непритомному стані до шпиталю у Станиславові.

Присилайте передплату!

Що писало „Діло" 50 років тему.

Четвер, 31. січня 1889.

СМЕРТЬ ЦІСАРЕВИЧА РУДОЛЬФА.

„Вістка про смерть цісаревича Рудольфа прийшла до Львова вчора перед вечором і всіх дуже вразила. А що не надійшли ще були ближчі вістки, в який спосіб цісаревич позбавився життя, то була загальна думка, що йому мусіла трапитися нещаслива пригода в часі ловів. Щойно нині рано наспіли нетерпеливо вижидані вістки. На багатьох публичних будинках у Львові повівають жалібні чорні хоругви. Виставу в театрі ґр. Скарбка вчора відкликано."

ПІСЛЯ СМЕРТИ РУДОЛЬФА.

Праґа, 31. січня. Архикнязь Франц Фердинанд, найстарший син архикнязя Карла Людвика, виїхав до Відня.

Відень, 31. січня. Нову „Пресс" і „Н. В. Таблят" сконфіскували за поширювання фальшивих вісток про смерть архикнязя Рудольфа.

ПОГОЛОСКА ПРО ВБИВСТВО ТІССИ.

Пешт, 31. січня. Поголоска, що Тіссу вбили, — неправдива; він виїхав до Відня.

НЕЗВИЧАЙНЕ ЯВИЩЕ ПРИРОДИ.

„З Буківська пишуть нам: Дня 16-го січня появилася коло години 11-ої на небі красна веселка (дуга) або як тут кажуть „смуга". Хоч це явище незвичайне взимі, то все-ж воно природне, бо тоді падав дощ і сонце світило, але між народом говорять, що це віщує або війну або велику пошесть, бо таке саме бачили перед останньою холерою, що страшно лютувала в Буківську й околиці."

Здоровий прояв.

XI. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дали самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: Повітовий Союз Кружків Р. Ш Камінка Струмилова 500, гр.-кат. уряд Товсте (Скалат) 40, молодь Міютки 12.20, Молочарський Курс у Стрию 1.75, Юргова Броніслава Збойська 2, інтеліґенція з Маковиська (Ярослав) 10.50, м-р Степан Пасіка Львів 5, Татухова Марія Львів 3, Сушко Степан Судимів (Жовква) 10, інж. Гусаковський Микола Львів 3, Оглій Маріян Львів 2, Тузяк Маріян Львів 2, гр.-кат. уряд парох. Новий Санч 25, Ремісанча Бурса Львів, о. Микола Думанський Добростани 30.65, Господарська Каса Добростани 5, Т-во Українських Покарів Львів 36, читальня „Просвіти" Дорошів Великий (Жовква) 14.25, фірма Стадник Іван Львів 15, Перський Михайло Львів 5, о. Петрицький Теодозій Таврів 20, Матушевич Михайло Таврів 1, читальня „Просвіта" Лагодів (Перемишляни) 7, Кружок Р. Ш. Пісочна (Жидачів), харчівня Анни Лисишин Львів 10, гр.-кат. церква Ропенка 10, д-р К. Боркова 10, гр.-кат. церква Ропенка 10, д-р К. Королівка біля Борщева 2, Кружок Р. Ш. Броди, С. Шмігельський Горлиці 5, Теодор Гарасим (Дрогобич) 13.64, о. Болшевич Данило Улична (Дрогобич) 16.11. Балабан Михайло Миколаїв н/Дн., Повітовий Союз Кружків Р. Ш. Заліщики, „Самопоміч" Лисівці (Заліщики) 15, о. Ковальківці 6.58, Чукур Юра Ковалівка (Коломия), рим Іван Ярослав 10, д-р Жовнірович Іван, читальня „Просвіти" Елеонорівка (Скалат), руж Івана Петра Джурів 3, Дмитро Роман 20.80, гр.-кат. уряд парох. Варяж (Сокаль), чук Петро Війське (Сянік) 4, чит. „Просвіти", ля (Ярослав) 9, чит. „Просвіти" Нелепове 8.90.

(Продовження буде)

КИТАЙСЬКЕ ПІДПІЛЛЯ ДІЄ.

ШАНГАЙ. У неділю вечором в одному з ... телів при вул. Нанкінській виконали атентат на вищого службовика нового нанкінського уряду Мойнунгонга, який згинув від револьверної кулі. Атентатчик утік.

—o—

СПРОБА ПРОТИЛЕТУНСЬКОЇ ОБОРОНИ.

БІЛОСТОК. ПАТ. Вчора відбулася ... ба гашення світел і спроба оборони ... сивній протилетунській обороні. ... га спроба вдалась знаменито.

Промова Гітлера у райхстаґу.

Докінчення з 1-ої стор.

Опісля Гітлер обговорив вагу характеру для провідників та заатакував „демократичних моралістів“, які розсівають поголоски, що Німеччина не може дати собі ради з економічними труднощами.

Без сумніву,

ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ

Німеччини важке, інші могли б його уважати безнадійним. Та нац.-соціялізм ніколи не капітулює, тому він відкликався до народнього інстинкту самозбереження — і переміг.

Причиною господарських труднощів Німеччини є перелюднення: у Німеччині живе 135 людей на квадратовому кільометрі. Без помочі, без резерв, без кольоній — а навпаки, зрабований та знищений, німецький нарід зумів прожитися і перемогти безробіття.

Котра з демократичних держав булаб на таке спромоглася?

Деякі держави рідко заселені, урожайні, багаті в мінеральні скарби, не можуть вийти з кризи, гнуться під тягарем безробіття — а противники тих держав хвалять чудотворні прикмети демократії. Тимчасом за демократичного режиму Німеччина мала 7,000.000 безробітних та була у повній господраській руїні. Теперішній устрій та внутрішня організація розвязали всі ці труднощі.

СПІВПРАЦЯ

між демократіями і т. зв. диктатурами можлива. Питання форми влади та суспільної організації лежить поза міжнародньою дискусією. Для німців байдуже, яку форму влади мають інші народи; німці не хотять ширити серед них демократичний устрій.

ПОДІЛ БАГАТСТВ.

Бог не створив світу для одного ні двох народів — німецький нарід має таке саме право до життя, як кожний інший.

В деяких британських колах вірили, що з'їдення Німеччини піднесе добробут Англії, бо збільшить дохідність британської торговлі. Тимчасом війна не осягнула цієї мети, дарма, що коштувала Англію стільки людей і гроша та що так сильно обнизила її продукцію. Колиб це були помітили безпосередньо по війні, інакше були б виглядали мирові договори.

РАБУНОК НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІЙ

це був божевільний крок. Чи можна було припускати, що вдасться на довго зіпхнути 80-мільйоновий нарід до положення паріїв та змусити його до вічної мовчанки?

СИЛОЮ — ЧИ МИРНО?

Ця справа важна не лише для Німеччини, але і для інших народів, які є в подібному положенні. Багатства світу можна поділити або силою — поправляючи цей поділ час до часу силою — або справедливо, розумно і доцільно.

Дехто опановує простори силою, опісля боронить цього рабунку моральними теоріями. Для нього це приємне, успокоююче, але інших це не вяже. Ніякий нарід не є створений на те, щоб бути багачем або біднаком. Аргументи, мовляв: німецькі кольонії були мало вартісні, промовляють не проти німецьких домагань, а за ними.

ТОРГОВЛЯ.

Гітлер піддав критиці заміт, немов би німецькі засади двосторонньої торговлі зменшували світові торговельні обороти. Винувати в цьому можна хіба капіталістично наставлені держави, які своїми махінаціями унеможливлюють постійне відношення між валютами. Німецькі методи торговлі поборюють лиш тому, що вони унеможливлюють біржеві та валютові спекуляції.

Ніякий натиск зі зовні не змусить Німеччину змінити її господарську політику. Важка доба репарацій навчила німців, що

ПРАЦЯ

становить велике багатство народів. Завдяки завзятій праці Німеччина устабілізувала валюту, вратувала народне господарство. Але є недостачі, які годі заповнити працею: при ніякому зусиллі не можливо збільшити продукції засобів

ПРОХАРЧУВАННЯ.

На те є два способи: побільшити державну територію, або купувати харчі за експортовані товари. Під цю пору береться під увагу лиш цей другий шлях. Німеччина мусить дуже багато експортувати, щоб прожити — нарід або буде експортувати, або загине.

Прохарчування Німеччини було б куди легше, якщоб 1919 р. переможці не були їй забрали кольоній, які зрештою є зайві для їхніх теперішніх володарів. Наслідки цього лиш такі, що міжнародня торговля захитана, а переможці обтяжують свої буджети

ЗБРОЄННЯМИ,

щоб оборонити загарбання кольоній. Це що правда збільшує дивіденди фабрик зброї, але становить прикрий тягар для держав і народів. Чи не дешевше було б звернути Німеччині її колишні кольонії? Німеччина бореться за них, як за право до життя — для інших вони зайвий тягар.

ПРОТИ ЗВОРОТУ КОЛЬОНІЙ

Німеччині видвигають здебільша такі аргументи:

1. Німеччина не адмініструвала ними добре до війни,

2. Німеччина розбудувала б їх на стратегічні бази.

На перший заміт треба відповісти, що Німеччина не мала часу виробити доброї кольоніяльної політики, вона володіла кольоніями за коротко. Це так само, якби закидувати якійсь державі, що вона не мала залізниць перед 100 роками. Нестійний і другий заміт: Німецький нарід настільки великий і боєздатний, що не потребує черпати людського матеріялу для своєї армії з колірових рас.

Німеччина мусить і дальше розбудовувати свою збройну силу, але вона

НЕ ХОЧЕ ВІЙНИ.

Вона хоче добрих взаємин з Англією, Америкою, Францією та з усіми іншими державами; націонал-соціялістична Німеччина не має ворожих намірів супроти нікого. Зате в деяких демократичних державах штучно підсичується ненависть до тотальних держав. Деякі американські і британські політики типу Купера, Черчіля, Ідена чи Айкса — це справжні апостоли війни. Міжнародне жидівство намагається спровокувати війну з Німеччиною зі жадоби мести.

ЖИДІВСЬКІ СПРАВИ.

Англія для англійців — ствердив Гітлер, Франція для французів, Німеччина для німців. Німці не хотять чужого панування ані чужого елементу у своїй державі.

Ті, що жалують жидів та захоплюються їхнім культурним дорібком, повинні тішитися, що Німеччина дає їм жидів до диспозиції

ЧОМУЖ НЕ ХОТЯТЬ ЇХ ПРИНЯТИ ДО СЕБЕ?

Зрештою можливо, що европейські народи, яким так важко дійти до порозуміння, порозуміються у цій справі. У світі є чимало теренів, златних на кольонізацію.

Коли міжнародне жидівство спровокувалоб війну проти Німеччини, це довелоб не до перемоги большевизму, а до винищення жидівства. Чи европейські народи мають проливати кров в обороні жидів? Гаслові „пролетарі всіх країн єднайтеся“ треба протиставити гасло:

„НАРОДИ СВІТУ, ВИЗНАЙТЕ СПІЛЬНОГО ВОРОГА“.

На закид

ПРОТИРЕЛІГІЙНИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ

Гітлер відповів, що німецький уряд нікого не переслідує, не замикає церков, не впливає на догми. Уряд звільнює від податків церковні добра, дає субвенції. Коли церковні кола невдоволені, Німеччина може відділити церкву від держави, так як це зробила Франція. Але уряд не стерпить ніяких протидержавних виступів духовенства, яке також обовязує загальне законодавство.

Коли деякі закордонні чинники виступають в ролі оборонців релігій, вони роблять це виключно з політичних мотивів. Коли ні, так чому вони не зареагують на те, що діється в СССР і в червоній Еспанії? Чужинецькі вмішування в обороні тих, що ослаблюють державу, можуть хіба ще скріпити репресії.

В останній частині своєї промови Гітлер порушив міжнародні справи.

НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕСПАНІЇ

помогла Німеччина цілком безінтересовно, щоб оборонити Европу перед большевизмом, щоб усунути з Еспанії загрозу, перед якою стояла колись сама Німеччина.

Німеччина співпрацює в боротьбі проти большевизму з двома культурно найстаршими великодержавами заходу і сходу. За час 1000-літнього сусідства німці зжилися

З ІТАЛІЙЦЯМИ.

У XIX. столітті ці народи змагалися за незалежність, в XX. столітті — проти червоної анархії. Німецько-італійська солідарність тісна. Хай ніхто не робить собі ілюзій: Колиб Італія вмішалася у якунебудь війну, Німеччина стане по її боці. Вартість італійської армії тепер велика, як це виявила абісинська війна. Оцінюємо консеквенції нашого становища і холодно глядимо їм в очі. Гітлер висловив подяку Мусолініеві за його становище в осени 1938. р. та спинився на протибольшевицькій праці

З ЯПОНІЄЮ,

підкреслюючи її героїчні змагання на далекосхідньому фронті.

СУПРОТИ АНГЛІЇ ТА ФРАНЦІЇ

не має Німеччина ніяких територіяльних претенсій, за винятком кольоніяльних. Нема німця, який бажав би труднощів для Англії, Гітлер вірить у мир.

Коли протинімецька пропаганда у радію та у фільмі не припиниться, Німеччина зареагує таким самим засобом.

Приязні взаємини

З ПОЛЬЩЕЮ

є важною підпорою европейського миру; вони вплинули на успокоєння минулої осени.

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ

побажав Гітлер, щоб вона як найскорше дійшла до внутрішнього успокоєння. Опісля Гітлер обговорив відносини Німеччини до інших европейських держав та Південної Америки; він спинився на приступленні

МАДЯРЩИНИ І МАНДЖУРІЇ

до протикомуністичного пакту.

Над відношенням між Німеччиною і

ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ

тяжить твердження ворожої пропаганди немовби Німеччина загрожувала американській незалежності. Тимчасом Німеччина і не думає мішатися до американських справ, але домагається, щоб і Америка не мішалася до німецьких справ. Відношення Німеччини до держав

ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

не повинно обходити нікого посторонного. Краще хай усі держави цікавляться своїми справами — вониж усі мають власні питання до розвязки.

При кінці промови Гітлер вказав на шлях, яким Німеччина перейшла від давнього партикуляризму до нинішнього

ОБЄДНАННЯ.

Давні німецькі вожди, князі, королі були лиш оруддям у руках Провидіння, яке вело німецький нарід до єдности. Треба дякувати Богові, що саме за теперішнього покоління завершився процес обєднання, який триває від 20-ох століть.

*

Промова Гітлера тривала понад дві години. В понеділок пізним вечором передали її в перекладі французькі, чеські, словацькі та інші радіовисильні.

Промова премієра Берана.

РЕВІЗІЯ ГРОМАДЯНСТВА. — МІЖНАРОДНЯ ПОЛІТИКА. — ЗМЕНШЕННЯ АРМІЇ

На маніфестації нац. єдности чеської молоді виголосив прем. Беран промову, в якій зясував програму уряду.

Програма відбудови держави ділиться на два етапи: деякі завдання треба перевести негайно, інші до кількох років. Треба всім дати працю та рівномірно поділити доходи.

Небавом відбудеться ревізія громадянства. Всі, що приїхали до Чехословаччини по 1918 р. будуть мусіти виїхати.

З Німеччиною Чехословаччина буде жити все у приязни. Вона не буде заключувати договорів, звернених проти когонебудь.

У всьому культурному житті мусить проявитися християнська мораль.

Чисельний стан армії зменшиться.

Архиепархіяльні вісти.

Радником Митрополичої Консисторії іменований о. Дутчак Евген, парох церкви св. Ап. Петра й Павла у Львові.

Правом уживання фіолетного коллара і червоного пояса наділені: 1. о. Сосенко Ксенофонт, парох Конюх поморянського деканату. 2. о. Хавалка Іван, парох Хмільна лопатинського деканату.

Членами Митрополичої Шкільної Ради іменовані: З духовенства: о. Дзерович Юліян, о. д-р Залеський Михайло, о. Лиськів Василь, о. Хмільовський Микола. З мирян: д-р Ковач Іван, Кузьмович Володимир, д-р Левицький Володимир.

Канонічну інституцію на парохо дістав: о. Плашовецький Володимир, парох Куровичі глинянського деканату, на Золочів.

Завідательства дістали: 1. оо. Бодиарчук Михайло, сотрудник у Турі Великій долинського деканату, в Турі Великій. 2. о. Дубицький Микола, завідатель Розгірча Любінецького, в Любінцях. 3. о. Зварич Василь, парох Кривого грималівського деканату, в Грималові. 4. о. Копик Василь, парох Лолина долинського деканату, в Кукашеві галицького деканату в Кукашеві. 5. о. Косановський Едвард, парох Кукашева галицького деканату, в Лолині долинського деканату. 6. о. Оришкевич Іван, сотрудник у Пітричах олеського деканату, в Куровичах глинянського деканату. 7. о. Процик Петро, парох Грималова, в Кривім грималівського деканату. 8. о. Ратич Степан, сотрудник у Тернополі, в Тернополі. 9. о. Формага Маріян, капелян С. С. Василіянок у Підлютому-Кам'янці, в Підмихайлівцях бурштинського деканату. 10. о. Фуркевич Володимир, архівар Митр. Консисторії, у Сихові львівського деканату. 11. о. Якимів Михайло, після прийняття до záвязку Архиєпархії з крижівської єпархії, в Пальчинцях новосільського деканату.

Сотрудниками назначені: 1. о. Болехівський Евген, сотрудник у Кукашеві галицького деканату, в Славську тухлянського деканату. 2. о. Любович Іван, після повороту зі студій за кордоном, у Красові щирецького деканату. 3. о. Рогодзінський Евген, сотрудник у Підбережі болехівського деканату, в Березівцях миколаївського деканату. 4. о. Толошка Петро, сотрудник у Кропивнику калуського деканату, в Пітричах олеського деканату. 5. о. Хащевський Андрій, неопресвітер, у Підбережі болехівськогою деканату. 6. о. Шпранович Омелян, сотрудник у Городку, в Тернополі.

Померли: 1. о. Бордун Іван, парох Турі Великої долинського деканату і член посмертного фонду, помер 29. листопада на 71-му році життя й на 46-му священства. 2. о. Возник Андрій, катехит у Львові, помер 18. листопада на 66-му році життя й 40-му священства. 3. о. Громницький Володимир, поч. крил. Митр. Кап., парох Тернополя, ювилят, помер 25. листопада на 76-му році життя і 58-му священства. — 4. о. Сеньчук Онуфрій, парох Кулякова радехівського деканату і член посмертного фонду, помер 8. грудня на 49-му році життя і 21-му священства. 5. о. Ященків Володимир, б. завідатель Клепарова львівського деканату, публіцист, був. редактор „Правди", ініціятор будови церкви на Клепарові і член посмертного фонду, помер 1. грудня на 40-му році життя і 18-му священства.

——o——

ЗМОВА ПРОТИ СІЯМСЬКОГО КОРОЛЯ.

В Сіямі викрили змову, що мала на меті повалити короля. Переведено чимало арештувань та ревізій. Посадника столиці увязнено, 12-ох старшин припинено у службі.

——o——

Пат інформує...

ПАТ повідомляє: Заслужений „карпаторуський" діяч пос. Августин Штефан, який перед розвязанням усіх політичних партій у Карпатській Україні намагався оснувати „карпаторуську" партію та зголосити до виборів „карпаторуську" листу, мусів утікти до Румунії.

Можемо успокоїти Редакцію ПАТ-а, що А. Штефан навіть не думав утікати з Карпатської України, з тої простої причини, що він там займає дуже високе державне становище: начальника міністерства культів та освіти. Коли хочеться інших інформувати, добре є бути самому поінформованим...

З нових видань.

НАРОДНІ ПІСНІ З ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ. Зібрав і зредагував д-р Філярет Колесса. Мелодії і тексти. Відбитка з Наукового Збірника Т-ва „Просвіта" в Ужгороді, річник XIII—XIV. Ужгород 1938.

Заслужений на полі української етнографії автор, д-р Філярет Колесса, використав свій короткий побут у Карпатській Україні восени 19.. р., щоб зібрати та опрацювати новий, дуже значний і цінний матеріял народніх карпатоукраїнських мельодій (130 з 29 варіянтами), що походять із сімох місцевостей Підкарпаття, ужгородської, севлюшської і межилабірської округ та кольонії підкарпатських українців у Югославії: Бачка. Найбільше число пісень записано Невицькім коло Ужгороду і в Раковім коло Перечина.

Хоча пісенний матеріял у значній часті походить від одиниць інтеліґентних і півінтеліґентних, проте великий науковий досвід автора, чутлива орієнтація і проникливий підхід до проблеми роблять цю публікацію з наукового погляду вельми цінною. Крім цього вона цікава для ширших кол нашого музикального громадянства, яке під цю пору так живо цікавиться всіми справами Закарпаття.

Ця збірка пісенного матеріялу з Закарпаття є пречистим доказом і найкращою ілюстрацією вірного заснову (зробленого вперше д-ром Іваном Панькевичем), а саме, що мовний та музичний діялект населення Карпатської України є тільки полудневим продовженням такого самого діялекту галицько-українських племен лемків, бойків і гуцулів. Покажчик цього факту маємо в ріжних прикладах збірки, до яких відносяться цитовані автором паралелі і варіянти пісень з етнографічних збірників мельодій з ріжних частинах Галичини.

Д-р Ст. Людкевич

Чи знаєте, які заслуги положила „Просвіта" для національного добра? Якщо так, то вплетіть свою нитку у прапор „Просвіти"!

Ендецька молодь бльокує університет.

На вічу, що відбулося 30. н. м. на львівському університеті, зібрана молодь з-під прапору „Слова Народового" рішила проголосити негайну бльокаду університету й одноденний страйк на всіх високих школах у Львові. Акція польських студентів має спричинити випущення з вязниці двох студентів медиків, у яких знайдено бомби. Вчора пополудні і минулої ночі група студентів дійсно бльокувала університет.

МИХАЙЛО РОМАНИШИН.

Крива рука

Часом, як гострий вітер повіє проти бігу ріки, тоді поверхня води морщиться і хвилі наздоганяють одна одну, йдуть вгору за вітром, а нам тоді здається, що ріка раптом завернула в бігу і пливе до джерела. Але стихне вітер, — хвилі задержуються в бігу, стають, крутяться на місці, немов надумуючися кудою йти, чуючи під собою струм, що невпинно жене вперед, завертають і пливуть як давно, послушні законам вітру, сонця і руху.

Не знаходжу причини, чому мені не порівняти б Івана Беззуба, тепер Криву Руку з бистрою рікою, гострим вітром, сонцем і законами руху та ґравітації. Бо, якщо є на світі ріки, то є також і люди, а між ними є Іван Беззуб, тепер Крива Рука. Вітер однаково віє нам в очі, сонце на темно смалить нам лиця, але ми тоді не завертаємо за вітром, як вбогі хвилі, а йдемо все вперед, щонайбільше зупинимося і перечікуємо бурю. Є лиш один випадок в нашому житті, коли ми поводимося подібно, як підчас бистрого вітру поверхня ріки. То — війна.

Війна шкереберть перевернула спокійне плесо життя Кривої Руки. Направду, не було воно таке спокійне, як виглядало назверх, але що кому до того, що неспокійна натура Івана Беззуба кинула його, як вітер валицю з гір до шумливого міста, в ніщо обернула всі добрі, здорові зasади „хлопського розуму" і зробила його жебраком. Іван Беззуб став отаким жебраком, яких щодня стрічаємо на вулицях міст десятками, які вистоюють та виcтоюють терпеливо під дверима бюр, інституцій, крамниць і приватних домів.

Іван Беззуб любив війну. Любив її ще більше, як свою першу, жовтоволосу Ганку. Війна — то була його природа, незбагненна, нерозкрита, повна небезпек і несподіванок. Тому було йому якось нудно, як хуртовина вщухла і життя, хоч-не-хоч, мусіло завернути на давній шлях. Іван Беззуб вернувся до міста і, що зробив найперше? — заклав товариство жебраків під назвою „Братство Кривої Руки". Сам назвався шефом Кривої Руки і звідти пішло його нове порекло. Іван Беззуб зник, а зявився Крива Рука.

Жебракувати то не така легка річ, як кажуть і уважають пани. А ще повоєнні часи змінилися страшенно, люди стали не ті — зубожіли, ствердли, знеможливіли. Професійна орагнізація жебраків стала, на думку Кривої Руки, необхідна. Ставши шефом Братства Кривої Руки, Іван Беззуб не міг уже виконувати своєї професії, тобто, він сам уже не міг жебракувати. На його голову спали куди важніші справи. Треба було завідувати орґанізацією, треба було знати все, що „діялося в терені", приймати звіти, збирати складки, обділяти хворих і тих що з ріжних причин не могли день-два чи навіть довше виконувати професійної праці.

Крива Рука виконував свій уряд навдивовиж справно і гладко. Він поділив місто на райони і на кожний район призначив відповідну кількість членів. Але скоро показалося, що професійна солідарність помалу розсихається, як на сонці деревляні скалки. Вийшло тоді, як більшість зачала нарікати, що не всі райони однаково щедрі на лепту і одним доводилося тьопати дванадцять годин, щоб вижебрати на скибку хліба, а другі без більших зусиль і спеціяльного хисту випрошували по 5 а то й більше золотих. Хоч як Крива Рука не любив з ким ділитися владою, проте довелося йому назначити „районових відпоручників", що мали завдання розподілювати людський матеріял відповідно до ґрунту: дебелих і досвідчених слати в найбільш неприступні місця, хворих і несмілих саджати там, де досить було положити на землю капелюх і вигріватися до сонця, ждати вечора і повороту до товариства.

Крива Рука цупко держав своїх відпоручників у руках, а рідковолосого парубчака Трохима Найду, що зле справлявся у свому районі, давав до каси найменше, без суду і протестів Трохимових любимців, випрaв ... голому сидінню і вигнав на сто вітрів ... Була, правда, в тому й особиста ... Трохим щораз частіше поплескував ... Параску, що тішилася симпатіями шефа ... про те всі скрито мовчали, бо не хотіли ... тися з Трохимом долею вигнанця, засуджені на голод і переслідування організації ... ва Рука одноаагідний послух. Його боялися ... погляд мав суворий і руки мускулисті ... стало на вислуженого сапера 78. полку ... ської гвардії. Жилося йому вигідно. Пенсію ... значував собі сам, гроші були. Прихильність ... бракло між своїми із посвячених ... Плив час гучно, по містовому. Крива Рука ... ростався. Кілька разів доходили до нього ... хи, що проти нього юдять і бунтують ... ються республиканського устрою в товаристві ... більшої свободи, але ті слухи були ... муркіт котика, що не важиться ... на куди страшнішого і меткого ...

— — — — —

Сторінка без політики.

Між божевільними Кульпаркова.

Нераз неодин львовянин попавши у лють, посилає когось „на Кульпарків", чи каже, що він звідти прийшов. Та мало хто з тих, що вживає цього слова знає, як виглядає заведення, де мешкають люди з деякими нарушеними проводами у мізку. Один львівський журналіст Ш. Шпунд видав саме книжечку п. з. „Місто божевільних"*), де у формі репортажу знаходимо цікавий матеріял про життя мешканців кульпарківського заведення,

Трохи статистики.

Кульпарків це не один дім, а ціле містечко складене з будинків і парків. Це найбільше заведення для божевільних у Польщі, де живе 2000 хворих, з яких ледви 17 прц. платить за кату, харч і лікування. Більшість із них живуть тут довічно як „безнадійні". Передовсім кілька цифр. За минулий рік було там 37 прц. римо-католиків, 29 прц. гр.-кат. і 30 прц. жидів; 51 прц. нежонатих і незаміжніх, 41 прц. у подружньому стані, 8 прц. удівців, 72 прц. з нижчою освітою, 7.6 прц. із середньою, 7.3 прц. неграмотних і 5.1 прц. з освітою вищою; 24 прц. дрібних хліборобів, 15 прц. без професій, 10 прц. ремісників. Найбільше божевільних нездужає психічним роздвоєнням — 731, умово нерозвинених (ідіотів) 104, епілептиків 87, з поступевим паралїжем є 78. Умирає там людей дуже мало; умові хвороби належать до таких, що з ними можна дожити до пізнього віку з ненарушеним орґанізмом.

Що говорять про себе.

Перших божевільних можете зустріти в саді на проході. Деякі вже від перших слів зраджують свою хворобу. 45-літній мужчина з усміхом дзвонаря Квасімодо з Віктора Гюго „Нотр Дам" каже, що зветься Юзьо Ен—ен і рахує так гроші. — Маю, 8, 10, 8, 2, 3, 10 і 4, разом два рази два і пятьдесять.

50-літній жид, що говорить по англійськи, каже, що він король Льорт Герман Плахте, у 1907 р. здобув Африку і має два тисячі і два мільйони війська. 70-літній чоловік, що працює у пральні заведення називає себе „домашнім цісарем", що зветься Александер Антін Леопольд I. „з дому Квецінський-Габсбурґ. Він — цісар з вибору народнього костела і присягав з регуляції Богові і народові, урядові та війську, церкві та костелеві, а всі свої ордери віддав до регуляції в машинерії. Той цісар є з професії органістом і грає підчас богослуження зовсім добре на органах, як теж совісно пере брудя в пральні.

Ті, що працюють.

Кульпарків має ріжні робітні, де хворі виконують усякі професії. Безділля найгірше впливає на психічний стан і ті, що можуть відірватися від своїх думок у праці роблять нераз враження нормальних. У ткальні якийсь Юзьо з опаленою головою працює майже з надлюдською силою вже 30 років і „почуває себе дуже приємно, бо має 48 років і робить 13 метрів пряжі денно". Є тут специялісти від хідників чи коців, що ріжуть ножицями клаптики та пасочки матерії цілими роками ті самі, інші роблять черевики або деревляні ложки. Коли спитаєте будьякого з них, що він робить і нащо, можете почути такі відповіді: „Я був 13 років у Америці, а моя родина мешкає звідсіля за 36 миль. Я міг уже 36 разів бути в неї, але мушу 36 разів робити те саме, бо це мій обовязок. Кажуть і мушу!" Один, що виробляє матраци пояснює свою роботу так: „Я в цивілю є приватний урядовець, а саме деревного промислу, себто деревний маніпулянт, але тепер роблю ось що. Я роблю цього на сотні, щоб люди мали на чому спати. Але я з Бродів і ніхто мене не засудив, отже дайте мені гамаш до життя". Один із кравців підчас праці раз-у-раз повторяє: „Я хочу бути чоловіком!", а шевсар Антін справді придумав вертгаймівський замок нового типу. „Це така російська механіка, то такий патент, що його нема...

Інтелігенти.

Вищий тип божевільних — інтелігенти. Ніхто з читачів не здивується, що є там поет, який незвичайно легко пише вірші, переписує їх на відбитковому папері і кількадесят примірників роздає тим, що цікавляться поезією. Він пише під псевдонімом екскардинала Скосьпастерника. Великі поеми він називає сонетами. Вони мають оригінальні заголовки, всі в модерному дусі, нпр. Хрін у футералі, або Сардинки у фрамузі. Один із них п. з. „Мрійник розбитий на морі" перекладаємо для тих, що не люблять модерної поезії, щоб могли ствердити, що цей вірш не є ні трохи гірший від численних у збірках деяких наших поетів

Упавши з життя постументу ляг у небутті,
як моряк без сприймань утопії — залицяння,
ледви нас доходить зі світа споряджання
його руїна —
так творів відступив несито
у низці своїх мандрів, їх дослідів, що сонце
(вкрило корито
зі спокоєм, сумлінням, кермою акуратности.
Стільки проте залягає достроєння неподатности
до мрійливої появи
доповнюваній життям
Чи-ж бо справи здати не вміють або сну
боронять
навали перед надміром лаштунків невтомих
з досить катастроф, подій, змагань невідомих?

Більшість інтелігентних божевільних поводиться так, начеб вони були зовсім нормальні; вони спокійні та чемні. Тільки в деяких неприродний блиск очей або обривисті жести вказують на внутрішню захитану рівновагу.

Жіночий відділ.

Дуже прикре враження робить жіночий відділ. Багато між пацієнтками зачитується у книжки, які немилосерно нищать. Одні нездужають манією релігійною, інші носять у серці якийсь родинний смертельний біль. Ось одна чудово грає на фортепіяні — мала колись бути великою піяністкою, друга добирає рими, третя лежить як колода вдивлена у стелю, четверта спаралїжована повторяє невпинно сонним голосом:

— То я піду з тобою на Йордан, на Йордан я з тобою. І буде відпуст, кохана".

Одна українка напів гола, з простиралом на голові, молода, але поморщена шепоче: „Я вірю в одного Господа, а ти не віриш, батяру! Га! Я вірю в одного!"

Є й такі, що можуть сидіти тільки у каптані забезпеки, бо вони дістають напади і загрожують сусідкам.

Кульпарків має окремий відділ біснуватих і пів біснуватих, що кидаються і готові розірвати всі зверхні перепони, які тримають їх у мурах лікарні.

Між божевільними можна знайти не менше типів та недужих на ріжні манії, як і серед здорових. Хоч вони посортовані на групи, майже кожний має якусь малесеньку шрубку, що накручує ввесь його духовий механізм і забарвлює світ на інший колір. Якби була змога поставити ту шрубку на нормальне місце — людина булаб цілком нормальна.

*) Artur Szund: Miasto obłąkanych. Faktomontaż z Kulparkowa. Wyd. „Muz".

Українці й араби.

Арабський нарід, що обсів Середземне та Червоне Море і сусідні набирає щораз більше свідомости своєї національної єдности і своєї сили та значіння в світі. Араби своїм характером, своїми чеснотами, а навіть налогами мають багато схожости з українцями; навіть браком згоди, єдности, „отаманщиною" вони похожі на українців. Їх чуттєвість, сердечність, якби взята від нас. Їх танки подібні до наших, головно аркан, а навіть співи, мельодії дуже подібні до українських (головно до наших весільних мельодій). Це і чужинці помічають. Нпр. поляк Радзимінський, описуючи свою подорож по Трансйорданії, пише: „Спів тих трьох арабських бедуїнів... Не знати звідки приплила раптом згадка про селянських хлопців на Волині, що виганяють в теплі, літні вечорі коні на пасовище і співають на ціле горло, подібно як ці бедуїни, старі пісні про отамана Дорошенка, про крівавого Гонту і козаків... так зовсім подібно „заводять" араби".

В середніх віках між українцями і арабами були часті взаємини. Українська перекладна література мала неодну цінну арабську річ.

Також цінні дорогі вироби і дорогі матерії спроваджували на Україну від арабів, головно з Дамаску.

Нинішні араби знають багато про Україну і українців і пишуть часто про нас у своїх газетах. Подають нпр., що лише український нарід поза арабами, є такий пригнічений як вони.

——o——

Ради для батьків.

Ось кілька пересторог характеристичних для американців, які наводимо за американською пресою.

1) Не давайте дитині ніколи всього, що тільки захоче, особливо як довго плаче і кричить, бо защіпите в ній таку впертість при її забаганках і примхах, що дитина стане тягарем собі та іншим.

2) Не показуйте ніколи дітям, що ви щодо їх виховання дуже ріжнитеся. Батько нехай не говорить про маму без пошани, а мати нехай не змальовує батька як чоловіка без серця, тирана тощо. Бо інакше діждетеся напевно, що діти не будуть мати для вас найменшого поважання і любови.

3) Навчайте дітей змалку молитви й побожности. Не говоріть при дітях неправди, не кленіть і не прозивайте інших.

4) Не годиться, щоб діти були свідками непорозумінь і спорів між батьком і матірю. Не беріть їх на суддів, аби рішали між вами, бо діждетеся з них на пізніші роки таких немилосерних суддів, що гірко цього пожалуєте.

5) Не поступайте так, щоб дитина мала якнайліпше переконання про себе. Не захоплюйтеся занадто над її мудрістю, талантом і хистом — у дівчат над їх красою — бо виховаєте собі з тих „чудесних дітей" таких двоголядів, що згори, гордо дивитимуться на своїх товаришів, а пізніше і на вас самих, а з доньок діждетеся заздрих дщць.

6) Не дозволяйте дітям читати без розбору все, що їм попаде в руки, бо введете в їх серця і голови хаос і всяку нечисть.

7) Мати нехай не строїться при доньках та нехай не говорить з ними про строї, вибагливі моди, та про те, чим і як можна найбільше приподобатися, бо навчить своїх доньок порожнечі, змисловости, залицяння - звідсіля вже недалека дорога до розпусти.

8) Не давайте дітям багато грошей на дурниці, а коли даєте, то стежіть, на що їх виданоть. Бо інакше легко навикнуть до розтратности і переймуться засадою, що на тім світі щастя без грошей нема.

9) В картанні дітей не будьте легкодушно лагідні. Коли дитина говорить неправду, занедбує молитву, уживає грубих слів, не ставиться до вас з належитою пошаною, не дивіться на те все крізь пальці. Але як зібе нехотячи горнець, тарілку або склянку, не карайте її за гостро, аби дитина не переконалися, що властиво лиш ті промахи мають якесь значіння, що потягають за собою матеріяльну шкоду, а на інші можна махнути рукою.

10) Не говоріть при дітях з легковаженням про їх учителів і зверхників, бо ваші уваги перебільшені і несправедливі, розвинуть у дітей нахил усе критикувати, на все нарікати, себе вважати чимось надзвичайним і дармувати.

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток

НОВИНКИ

1 лютий

СЕРЕДА

Ст. ст. 19. січня 1939.
Макарія пр.
Лат. Ігнатія еп. м.
Сонце: схід — 7.00, захід — 16.16.
Місяць: схід — 13.48, захід — 4.48.

Завтра: 2. лютого. Четвер.
Ст. ст. 20. січня 1939.
† Евтимія Вел. пр.
Лат. **Матери Божої Гром.**
Сонце: схід — 6.58, захід — 16.18.
Місяць: схід — 14.02, захід — 5.41.

—o—

— Хто хоче познайомитися з думками **Mein Kampf**'у, нехай читає: Д. Варнак: Таємниця організації. Вид. Вістника, Львів, Чарнецького 26. ціна 1.50 зол., де знайде думки **А. Гітлера** про цю справу. 271

— **На дансінгу „Молодої Громади“** в середу 1. лютого навчиться **новий український сальоновий танок „Веселка“**. Вступ для членів і зацікавлених гостей. Початок в год. 20-ій. 277

— **Космео** — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 2933 15—20

— **Сьогодні**, вівторок, 31. січня, відбудеться концерт пяніста та композитора **Павла Ковалева**, відомого за кордоном із численних виступів у всіх музичних осередках. У програмі твори Баха, Бетовена, Шопена, Скрябіна та Ліста.

— **Крутянська Академія.** Заходом Філії Товариства Українських Наукових Викладів ім. П. Могили у Львові відбудеться 5. лютого в 12-ій год. вполудне в салі театру „Ріжнородностей“ Крутянська Академія. Білети вступу можна набувати в днях 2.—4. лютого в Союзному Базарі від год. 15.—19. та в дні академії від год. 9. при касі.

— **У дні 1. лютого не буде шкільної науки.** Міністерство освіти пригадало урядово, що день 1. лютого, як день іменин президента Мосьціцького, вільний від шкільної науки.

— **Арештування.** Дня 29. січня в год. 6.30 рано перевела поліція ревізію в Андрія Луцика, уч. VIII. кл. Малої Семинарії, замешкалого у Львові при вул. Оборони Львова 3 (Мала Семинарія). По ревізії арештувала й вивезла його зі Львова до Костополя на Волині. — Дня 26. І. арештувала поліція о. Володимира Бучка, пароха села Ветлини, пов. Лісько. Причина арештування невідома.

— **Кари на священика.** Повітове старство в Ліську покарало о. Миколу Габака, адміністратора парохії сіл: Лопінка—Тискова—Бук, пов. Лісько, карою 50 зол. за поставлення ювилейного хреста в 950-ліття хрещення Руси-України. Те саме старство покарало того самого о. Миколу Габака ще другою карою в сумі 10 зол. за збірку на „Рідну Школу“ підчас весілля в Івана Михалишина з Тискови.

— **Нові почтові марки в Польщі.** На днях мають появитись нові польські марки з нагоди відкриття міжнародніх лещетарських змагань у Закопаному.

— **Вкинули димову свічку до крамниці з овочами.** 28-го січня пізним вечором у Львові при вул. Томіцького ч. 9 група кільканацятьох людей, що не були студентами, вкинули до крамниці з овочами І. Альтера димову свічку. Свічку викинув Альтер на вулицю, де вона згасла. На вид поліциста напасники втікли.

— **За протижидівські демонстрації.** У Львові почалася розправа в окружнім суді проти кількох польських студентів, урядовців та одного гимназійного учня за протижидівські виступи 10 листопада м. р., биття шиб у жидівських крамницях та за побої жидів. Акт обвинувачення подає спис кільканацятьох жидів і жидівок, яких побито, або вибито їм шиби. З підсудних тільки один, а саме згаданий гімназійний учень Львиг признається до вини.

— **Сама стигнула собі свої претенсії.** Осипа Мелаґа, замешкала при вул. Янівській рішила сама собі стягнути претенсії від шофера Василя Тимкова, який винен їй був 208 зол. і дібравши собі трьох мужчин, які творили окрему ґвардію безпеки, вдерлася до мешкання Тимкова й забрала з його мешкання ґардеробу вартости 400 зол. Очевидно, пошкодований повідомив про несподіваний напад поліцію, яка веде в цій справі слідство.

— **Львівська хроніка.** До крамниці Діни Гофман при вул. Замковій вломилися злодії, які забрали чай, каву й тютюн, усе вартости 200 зол. — 29-літня Леокадія Біла зі Сигнівки поперетинала собі жили на руках. Самовбивницю відвезли до лічниці. — До бюра фірми Фінкельштайн і Фель (склад заліза) вломилися злодії і розбивши касу вкрали 1.000 зол. — З фабрики бляшаних пушок Вольфа Вайнреба при вул. Янівській украли невідомі злодії 12 трансмісийних поясів вартости 150 зол. — В ночі з суботи на неділю III. і VIII. поліційний комісаріят перевів облаву на своїм терені, підчас якої поліція придержала 32 особи, підозрілі в ріжних злочинах і проступках. — Віктор Себастіяи переходив у неділю перед полуднем хідником вул. Офіцирської біля заведення ім. Стшалковської, посковзнувся і звихнув ліву ногу. Поготівля відвезло його до лічниці.

— **Минулоосінні події перед станиславівським судом.** У Станиславові почався процес проти 15 селян із села Лойови, пов. Надвірна, за те, що вони мали публично накликувати до політичного переступства.

— **Польські „гарцерки“ готовляться на війну.** Польська преса повідомляє: Унормована останніми часами служба жіночих організацій З. Г. П. („Звйонзку Гарцерек Польскіх“) на випадок війни передбачує як основну форму цієї служби т. зв. поготівля. Інструкторки і старші „гарцерки“ обовязані вже тепер вибрати один з таких службових приділів у разі війни: 1) помічну військову службу; 2) службу в поготівлі „гарцерок“, або 3) заступну службу від організації Військового Вишколу Жінок.

— **Вбивника кс. Штрайха повісили.** Як відомо, убивника польського священника Штрайха в Любоні Лаврентія Новака засудив суд на кару смерти. Прохання Новака про помилування президент відкинув. До Познаня приїхав 28. ц. м. кат Брави, який уночі виконав присуд на Новакові.

— **Пластуни у ролі детективів.** Трьом англійським пластунам удалося недавно відіграти з успіхом ролю розвідчиків. Хлопці Оклей, Сефін і Тайсон стрінули за містом якогось чоловіка, який відразу видавався підозрілий. Вони рішили пластунським звичаєм слідкувати за ним. Хлопці почали перекрадатися поза кущі, не спускаючи підозрілого мужчину з очей. Їх побоювання оправдалися, бо незнайомий підійшов до авта, яке стояло замкнене при дорозі, виломив замок та почав у чужому авті господарити. Тому, що незнайомий виглядав на силача, то хлопці не зважилися самі його зачіпати. Тоді вони рішилися швидко на новий плян. Одного зпоміж себе, який мав славу найкращого бігуна, вислали до найближчої поліційної станиці. Самі пішли далі за злодієм, який обловившися в чужім авті, хотів якнайшвидше щезнути. Коли хлопець вернувся із полицистами до авта, не застав ні товаришів, ні злодія. Молоді пластуни залишили за собою замітні сліди пластунськими знаками і небавом поліція дігнала злодія та молодих детективів. Злодієм виявився один небезпечний злочинець, що за ним поліція шукала вже від довшого часу. Всі три пластунські детективи дістали за свою проворність окреме відзначення.

— **Чи вчасна весна?** З Альгарве, найдальше на південь висуненої португальської провінції в Африці, повідомляють, що там понаділи вже, не зважаючи на погану погоду, ластівки. Населення бере цей факт як признаку вчасної весни, бо в тих околицях ластівки появляються звичайно значно пізніше.

— **Вісім днів жив убивник із трупом своєї жертви.** Поліція у Бред (Франція) дістала анонімне повідомлення телефоном, що в домі при вул. Рішіон вмирає якась жінка Саос. Коли поліція прийшла до того дому, то застала не хору, лиш трупа п-і Саос. Як лікарі ствердили, Саос згинула вже перед вісьмома днями. Біля її трупа сидів її любовник, еметированний підстаршина маринарки Віктор Шуляр. Слідство ствердило, що п. Саос поранив її коханець у пивниці ударами важкої пляшки. Відтак він заніс напівживу жінку до спальні, розібрав і положив до ліжка. Кілька годин пізніше ранена вмерла. Шуляр удає божевільного та заперечує свою вину. Він заявляє, що свою любовницю знайшов мертву в пивниці.

— **Запір.** Вже старі майстри лікарської науки висловлювалися з признанням про природну гірку воду **„Францішка Йосифа“**, з приметою, що заслуговує на найбільше довіря як засіб на прочищення кишок.

—o—

Зі судової салі.

УВІЛЬНЕННЯ ЗАСУДЖЕНОГО СВЯЩЕНИКА.

Окружний суд у Тернополі в особі д-ра Чирського засудив **о. Володимира Куницького**, пароха в Оріхівцях, за проступок зі ст. 286 і 1 кз. на 6 місяців вязниці з завішенням виконання кари на час 3-ох літ. Проступок з тої щої статті добачив суд І. інст. в тому, що о. Володимир Куницький зажадав від свого парохіянина заплати квоти 5 зол., чи пак 3 зол. за видання метрики і домагався, щоб інтересант говорив до нього по українськи. У своїх мотивах суд І. інст. навів, що священик, який веде метрикальні книги, є урядовцем у розумінні закону і сам обовязаний говорити державною, себто польською мовою, на основі приписку ст. І. закону з 31. 7. 1924 р., і дальше, що не має права вимагати якоїнебудь нагороди за видання метрики, бо з титулу свого уряду дістає забезпечення у формі рільного господарства, або пенсію з державного скарбу. В заміну за те він зокрема обовязаний вести книги цивільного стану і видавати на їх основі документи.

Внаслідок апеляції обвинуваченого відбулася вчора друга апеляційна розправа, на якій Апеляційний Суд в особі судді д-ра Лядецького **скасував вирок у цілости та уневиннив о. Володимира Куницького від вини і кари.** Обвинувачував прок. Кожуховський, боронив адвокат Михайло Прийма як субститут д-ра Льва Ганкевича.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК“: „БАНІТ“.

Ця фільма нагадує сильно „Робіна Гуда“, бо її герой це теж збунтований проти королівської влади шотляндець, оборонець поневолених які стогнуть під тягарем податків. Алян Брент теж бандит в очах закону, а народний герой в очах своїх найближчих земляків — шотляндців. Поруч із ним виступає тут молоденький синок льорда, що залишившись сиротою має підпасти під опіку свого дальшого мільйонера, страшного скупаря, який хоче позбутися наслідника свого маєтку. Припадок звязує Брента, за яким шукає влада і молодого льорда, що переходить ріжні пригоди. Маємо тут цікаві, живі ситуації — погоні бійки аж до сцени з шибеницею включно і зворушливу любовну історію. Головні ролі грають Воррен Бакстер і малий Фред Бартолімю.

КІНО „АПОЛЬО“: „ЖІНКА З МАЛЯЙКИ“.

Французька фільма на підставі повісти відомого письменника Франсуа Круассе. Дія на маляйських островах. Жінка англійського старшини — журналістка з аматорства, робить припадкову знайомість із маляйським князем, що має величезний вплив на тубильців і веде політику ворожу англійському пануванню. Молода жінка страшенне нудьгує і з цікавости стежить за місцевим життям. Її свобідна поведінка стягає на неї поговір місцевої англійської аристократії, яка виключає її зі свого товариства. Через нещасливий випадок вона заслужує і опиниється під опікою маляйського князя. Симпатія, любов і розвід переплітаються з політичними конфліктами. Багато настрою перед бурею з геппіендом.

КІНО „АМПІР“: „НИНІШНЯ ЛЮБОВ“.

Ця фільма основана на повісті Віккі Баум „Літня історія“. Величезна прикмета цієї фільми, що хоч вона французька, проте вірна австрійсько-тирольському кольоритові, без якого не мала б смаку. Дальше: з подивугідним майстерством збережений у фільмі настрій ідилії, такий приємний першим славним фільмам із Джанет Гейнор. Тепер її ролю перейняла французька артистка Сімон Сімон, може не „клясична“ красуня, проте першорядна артистка в ролі наївної з надзвичайно милим голосом. Дуже мило підкреслене у фільмі те що прикметне для всіх повістей Віккі Баум: чергування моментів погідних і погідних із високо-драматичними. В загалі фільма на високому артистичному рівні.

✝ Посмертні згадки

ОЛЬГА СОФІЯ З БАРТОШІВ СЛАВУТА.

26. I. ц. м. відбувся в Радехові похорон бл. п. Ольги Софії з Бартошів Славути, жінки судді. Похорон мав величавий вигляд. За процесією йшли делегації з вінцями від товариств, у яких Покійна працювала. Опісля йшли громадяни Радехівщини. На переміну грала дута оркестра і співав мужеський хор. За хором ішло 8-ох священників повіту. Металева труна спочила на возі, прибраному гуцульським килимом і смеречиною, що його тягнули дві пари коней. За труною йшла рідня покійної і маси народу, які в той спосіб віддали поклін національно заслуженій жінці. По перевезенні труни до церкви, де відправлено співану Богослужбу й панахиду, похід спрямувався на місцевий цвинтар, де зложено тіло бл. п. Ольги на вічний спочинок. В. Ів. П.!

Дописи.

ГОРОДОК.

З городецької сцени. Місяць січень пройшов у нас під знаком вистав, що відбувалися в неділі і свята. Дня 1. січня ц. р. відіграв драматичний гурток кружка „Рідної Школи“ комедію в 4-ох діях Григорія Цеглинського „Соколики“. Деякі ролі відіграно знаменито, хоч аматори — це здебільша молоді люди і деякі з них вперше виступали на сцені. Виставу режисерував Р. Стець. — Дня 5. січня відіграв аматорський кружок читальні „Просвіти“ Городок-Заставське комедію „Чар одногрошів“. Вистава пройшла з успіхом, публика була вдоволена грою. Виставу підготовляв Вол. Телюк. Публики на обох виставах було дуже багато. — „Сербина“ драму Тобілевича, режисерії проф. Петра Вересюка, відограв драматичний гурток кружка „Рідної Школи“ 14. січня ц. р. Вистава викликала гарне враження. — „Вифлеємську Ніч“, різдвяну ораторію Луцика, виколали члени аматорського гуртка читальні „Просвіти“ Городок-місто в неділю 15. січня і в четвер на Йордан 19. січня. Успіх цієї релігійної вистави, що її грають у Городку вже традиційно, добрий. Аматори виступали в гарних біблійних одягах, бо читальня має власні історично-біблійні строї, що їх випозичає нераз і іншим драматичним гурткам. Музичний акомпаніямент обняв О. Андрусків.

Академія в роковини 22. січня відбулася в неділю 22. січня заходом т-ва „Луг“ у Городку. На програму склалися: промова голови Повітового Лугу інж. Романа Паламартука, в якій промовець зясував боротьбу українців з московськими наїздниками і підкреслив значіння актів з 22. січня 1918 та 1919 року. З черги Д. Бандальський виголосив декламацію. Опісля відбулася вистава „Ми йдемо в бій“. Вистава сама дуже повчальна змістом (боротьба з комунізмом в Україні під час визвольних змагань) та підходила зовсім до цієї святочної хвилини. Деякі недотягнення в інсценізації та грі можна дарувати в огляду на малий досвід молодих аматорів. Виставу режисерував інж. Р. Паламартук.

Загальні Збори Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи“ в Городку відбулися 23. січня ц. р. в год. 11-ій передпол. у салі каси „Поміч“. На збори прибули делегати кружків з повіту в невеликій кількости (на 28 кружків тільки 9 прислало своїх делегатів). По відчитанні протоколу попередніх заг. зборів складав звіт вступний голова д-р С. Кивелюк (голова о. Шарапевич відійшов в кінцем 1938 р. з Городка), секретар, скарбник та організатор Онуфрій Когут. Зі звітів виходить, що Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи“ в Городку обєднує 28 кружків у повіті, з цього 6 в окрузі Янова. У звітовому році відбулося 76 поїздок до кружків. В Городеччині заложено 25 дитячих садків, що їх вели фахові провідниці. В садках виховувалося 811 дітей, видатки на садки сягали 4.280.28 зол. Далі уладжено одну виставу, дві наради, а з імпрез попис дитячих садків 21. серпня 1938, в якому взяло участь 11 садків. Касовий звіт виказав, що П. Союз бореться з матеріяльними труднощами. Складаються на це громадські зобовязання, що їх має кружок та недостача повищих джерел доходу. Організатор дістав смішно малу винагороду за свою працю і тому не всюді розвинув краще діяльність рідношкільної організації. Поза з організаційного звіту виходило, що деякі кружки, як пр. у самому Городку, Ставчанах, Бартатові, Мшані та Любіні виявили оживлену діяльність, уладили кілька імпрез та багато сходин з рефератами. По звітах членів Ради і Контрольної Комісії виявилася довша і жвава дискусія, в якій порушено низку справ, у першу чергу справу санації фінансового стану Повітового Кружка. По признанні абсолюторії Раді вибрано нову Раду у складі: д-р Семен Кивелюк — голова, члени: м-р Андрущишин, Мадяр, м-р Палцак, п-і Лаптутова, п-і Якубівська, п-ни Світовщина, Янчура, п-і О. Лаптута, Бельдзу; заступники: Юрків, Стадник, Кравець. Контрольна Комісія: адв. Карачевський, дир. Лаптута, нач. Якубівський. Опісля на внесок д-ра Кивелюка заг. збори ухвалили одноголосно висловити б. голові о. Омелянові Шарапевичеві подяку за жертвенну працю на рідношкільному терені в Городеччині. По принятті кількох внесків закінчено Заг. Збори в год. 15-ій відспіванням національного гимну.

КАМІНЕЧЧИНА.

З рідношкільного руху в Камінеччині. Загальні Збори Повітового Союзу Кружків „Р. Школи“ в Камінні Струм. стали підрахунком дотеперішніх осягів на рідношкільному полі. Рідношкільний рух у Камінеччині доволі молодий. Правдивого розмаху у праці надала йому Рада під кермою голови д-ра Івана Левішки, який увесь вільний час всеціло присвятив рідношкільній справі. На ці збори прийшло понад 400 осіб, у тому 216 делегатів від кружків „Р. Ш.“ На 48 кружків „Р. Ш.“ були заступлені 42 кружки. Простора сала „Нар. Дому“ виповнена по береги. На збори прибув теж сам голова „Рідної Школи“ проф. Іван Галущинський. Зборами проводив д-р Левішка, секретарювали Мирослав Литвин і Нестор Фік. По затвердженні протоколу з попередніх заг. зборів голова Ради відчитав друкований звіт із діяльности Ради і кружків „Р. Ш.“, що його роздано відпоручникам кружків. Організаційну працю виконував Іван Корчинський, канцелярійну Мирослав Литвин. Організаційних поїздок з відчитами і рефератами, у справі плебісциту і дитячих садків було 415, з того відбув д-р Левішка 75, І. Корчинський 232 поїздки. Рада відбула 13 засідань. Від січня 1938 р. виходив під редакцією І. Корчинського місячник п. н. „Рідношкільні Вісти“, в яких крім ідеольогічних статтей поміщувано плян праці, обіжники та дописи з місць. Канцелярія полагодила 3.267 писем та приймала сторони, яким давала різні інформації. Заходом Ради переведено в 1937 р. шкільний плебісцит у 50-ох селах. Внесено 3.077 шкільних деклярацій за 4.540 дітей. У 1938 р. зорганізовано 50 дитячих садків, з яких 18 зліквідувала влада в самих початках. На удержання садків видала „Р. Школа“ 9.200 зол. Провід і лікарський нагляд над ними обняв д-р Левішка при співпраці д-ра Вавя, д-ра Лотовича і д-ра Ваврика. Фахову провірку садків переводив І. Корчинський. На ведення садків зложили кооперативи та інші установи 1.024 зол., у тому Районова Молочарня в Дідилові 500 зол. Щоб надати один напрям у праці кружків, Рада відбула 12 повітових нарад, у тому в Буську 7 та в Камінні 5 нарад. Рада опікувалася також бурсою „Р. Ш.“ в Камінці, що її провід передано місцевому Кружкові „Р. Ш.“ Школи в Буську покищо не вдалося оснувати з вини громадянства. В повіті діє 42 кружки „Р. Ш.“, що обєднують 2.759 членів і 235 членів з позашкільної молоді, т. зв. доросту. До найкращих кружків „Р. Ш.“ належать: Убині, Камінка, Дідилів і Полоничча. Кружки відбули 429 засідань, 224 ширших сходин, виголошено 15 рефератів; усіх імпрез уладжено 237. Кружки передплачують 64 часописи і журнали та мають 1084 книжок. Касовий оборот усіх кружків „Р. Ш.“ сягає майже 26 тисяч зол.; самої Ради ПСК РШ — 18 тисяч зол. (у 1937 р. 6 тисяч!), отже разом оборот Р. Школи Камінеччини 44 тисячі зол. Самі збірки і дари принесли Раді ПСК РШ 4.500 зол., у тому коляда 1.690 зол. (у 1937 р. 600 зол.). Кружки „Р. Ш.“ мали з імпрез 4.465 зол. Треба ще згадати про те, що в 1937/38 р. „Р. Школа“ мала багато більше різних перепкод, ніж у 1936/37 р. — У дискусії забирали голос: проф. Галущинський, що висловив своє захоплення розвитком і розгоном „Р. Школи“ в Камінеччині, а Повіт. Союз Кр. Р. Ш. зачислив до найкращих у краю. Дир. Мацюк (Кілалів), дир. Гуньовський (Дідилів), І. Гірний (Дідилів) і д-р Мішко, які висловлювали своє признання Раді за працю, зокрема голові Ради д-рові Левішці й організаторові Корчинському. Збори признали Раді абсолюторію одноголосно. — З черги Збори вибрали через акламацію нову Раду у складі: голова д-р Левішка, члени: дир. Підгайний, Мир. Литвин, О. Демчишова, Свят. Коцюбала, І. Корчинський, о. Дмитрук, дир. Гуньовський, Теодор Капак і Гр. Пришляк. — При кінці І. Корчинський зреферував плян праці на 1939 рік і преліміпар буджету з оборотом, що присутні приняли одноголосно. — Збори закінчено відспіванням нац. гимну.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Вибори до громадських рад на Кременеччині. В першій половині січня відбулись у всіх селах кременецького повіту вибори до громадських рад. У 250 громадах виставлено лиш одну листу, узгіднену з адміністративними чинниками, тому вибори там не відбулися. На цих листах було 4244 кандидатів, які без голосування стали радними. Лише в 4 громадах переведено вибори на зголошені листи і вибрано в них 60 радних. З усіх нових радних є по національности: українців 68 процент, поляків 29 прц., чехів 0,1 прц., жидів 2,7 прц., росіян 0,2 прц. Коли порівняти теперішні вибори з виборами 1933 року, то число поляків-радних збільшилося тепер на 12%.

Комуністичний процес у Кременеччині. Рівненський окружний суд на виїзній сесії у Кременеці 14. січня засудив за приналежність до КПЗУ 36 осіб на кару вязниці від 12 до 2 років. 4 особи увільнено. В числі засуджених є 4 українців, решта жиди.

Арештування у Кремянці. З наказу прокураторської влади від різдвяних свят поліція переводить ревізії та арештування серед української молоді. Заарештовано: Андрія Хлоупека, учителя Шиманського, православного вродіякона Якова Скакальського, Володимира Мінчука і кількох селянських хлопців. Іде дальше слідство. Причини арештувань невідомі.

Ялинка. Заходами Українського Добродійного Т-ва уладжено 19. січня ялинку для дітей і забаву для молоді. Дітям роздано солодощі в торбинках та українські книжки. В просторих салях кременецького ліцею весело бавилося 576 дітей і молоді.

Дивна заборона церковної влади. Від давніх часів існує у Кремянці церковний звичай відправляти під новий рік, 13. січня, в 12-ій год. ночі по церквах урочисті молебні. Одначе цього року єпархіяльна влада заборонила цю відправу і наказала святкувати не початок нового року, а память св. Василія. Єпископ Олексій на той час виїхав до загаєцького манастиря.

САРНИ.

Ялинка. 22. січня ц. р. в м. Сарнах улаштовано ялинку для українських дітей. Репертуар ялинки склався з колядок, деклямацій, дитячих танців, песи „Сирітка“ і роздачі дітям дарунків. Усі точки програми виконали прегарно самі діти. Саля кіно „Байка“, де уладжено ялинку, була вщерть виповнена дітворою з матка Татіяна Волкова. За пильну і корисну працю українців міста Сарни та околиць. Ялинку організувала панікраїнське громадянство Сарн складає п. Волковій щиру подяку.

Присутній.

Спорт.

ЛЬВІВ — ПОМОРЯ.

В середу 1. ц. м. та в четвер 2. ц. м. відбудуться у Львові боксерські змагання між репрезентаціями Львова й Поморя. В репрезентації Львова братиме участь трьох змагунів Львова, а саме Шолдра, Білий і Поміряко. В середу будуть боротися з Українців: Шолдра й Поміряко, в четвер Білий. Змагання першого дня відбудуться у Спортовій Галі при вул. Яблоновських в год. 7-ій вечером; другого дня змагання відбудуться в салі Колісею в год. 11.30 вполудне.

ПІНГ-ПОНГ.

С. У. К. — СТЕП 4:1.

Товариські змагання в пінг-понгу виграли купці зі сильною дружиною Степу. Перемога справді цінна, бо Степ — це дружиновий віцемистець у змаганнях за мистецтво українського Львова. Стецик М. — Лапиця 2:0, Лащ Т. Красічинський 2:1, Гошкович Ст. — Гачкевич 2:0, Терлецький Гр. — Давидовський 0:2, Коваль Я. — Батіг 2:0.

СТУДЕНТСЬКИЙ ШАХОВИЙ ТУРНІР.

Заходом Т-ва Українських Студентів Львівської Політехніки „Основа“ відбудеться в найближчих днях шаховий турнір за першенство українського студента і мандрівну нагороду Центросоюзу. Для переможців змагань передбачено вартісні нагороди. Зголошення до турніру приймає студ. Приїма в домівці Т-ва „Основа“ (Мінкевича 11) в обідовій порі до 5 лютого ц. р. Початок турніру 7-го лютого ц. р. в год. 6-ій вечором, в кімнатах Т-ва „Основа“.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Czasopismo poświęcone zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem. Rok XII. Nr. 12. Grudzień 1938. Lwów.

VÖLKERBUND. Revue de politique internationale. VIII-e Année. Nr. 6. 15. Decembre 1938. Genève.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Вівторок 31. І. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Середа 1. II. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Різнородностей.

Понеділок 30. І. і вівторок 31. І. театр нечинний.

Середа 1. II. год. 7.30 веч.: Відчит д-ра Я. Велецьой.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:

31. І. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА:

1. II. Пісня Беськиду.
2. II. Невольник.
3. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ (Саля Нар. Дому) Театр Різнор.:

5. II. год. 3.30 Популярна вистава по цінах знижених: Мати наймичка.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ:

4. II. Пісня Беськиду.
5. II. Сорочинський ярмарок.
6. II. Невольник.
7. II. Гетьман Полуботок.

Білети на пополудневу виставу у Львові в Союзному Базарі.

Український Театр ім. І. Котляревського:

КАЛУШ:

31. І. На полі крови.
1. II. Пригода в Чорчі.
2. II. Карка Львова.
3. II. Царівна у запічку.
4. II. ???
5. II. Зоря над Почаєвом.

З Калуша їде театр до Станиславова.

КІНА.

АМПІР: „Найвища любов. Сімоне Сімон.

АПОЛЬО: „Сто днів Наполеона".

АТЛЯНТИК: „Бреши Христини".

БАЛТИК: „Вопанський метелик".

ВАНДА: „Бурстеат ер" та „Пропащий петрів".

ГРАЖИНА: „Циганські романси".

ЕВРОПА: „Тирон" — Конрад Вейдт.

КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета".

КОПЕРНИК: „Я згрішила".

МАРУСЕНЬКА: „Невірне серце".

МЕТРО: „Друга молодість".

МІРАЖ: „Золотоволоса".

МУЗА: „Пригоди Товм Соєра".

ПАКО: „Весілля" Вальта Діснея.

ПАЛЯС: „Люди за мрякою".

РАЙ: „Професор Вільчур".

РІЯЛЬТО: „Чужим вступ заборонений".

РОКСІ: „Пірати".

СВІТ: „Ставка на життя", „Тітка Карла".

СВЯТОВІД: „Жид Зіс", „Шейк".

СТИЛЕВЕ: „У пристані жде дівчина" та ревія.

ТОН: „Шалений хлопець", „Пригоди в Шангаю".

УТІХА: „Повесто Тарзана" і ревія.

ХИМЕРА: „Голос матері" Вев. Дзілі.

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(вл. Маріївська)

„Стирія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 31. січня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орхестра, 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: „Із русом Дунаю" словно-муз. авд. для старших дітей, 11.25 Дрібні серійкові й органові твори, гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Концерт баянів, 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Для молоді: „Ти сумний чи злий" гутірка Старого Доктора, 15.15 Радіотехнічні довідки, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Пісні північно-американських індіян у супр. форт., 16.50 Із тайн світа кришталів, 17.05 Форт. твори на 4 руки, 17.25 Копальні вугля на Заоллі, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Весела хроніка, 18.15 Для села: Одежина на передпіяку, музика з пл., 18.30 Для робітників, 18.55 Промова кард. Глєнда, 19.05 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, спорт, метеорольог. вістки, програма на завтра, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Атенські прогульки, 22.20 Танкова музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 1. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 „Туфуль король карпатської пущі", для наймолодших, 11.00 Для шкіл: Гутірка про президента Мосціцького, 11.25 Танки з гр. пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орхестра, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Давні танки, авд. для молоді, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Про зимові спорти молоді, 16.35 Спів. рецітал Г. Філіп де Рови, сопран, у супр. форт., 17.00 Військ. відчит, 17.15 Оповідання про Бахa, муз. авд., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 „Море шумить" шк. авд., 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Принцип конвенансу та доброго виховання, 19.00 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена, Соната г-моль, 21.45 Поезія золотого віку, 22.00 Спортові вістки, 22.05 Танк. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Четвер, 2. лютого 1939.

7.20 Орх. хор. 8.00 Ранішній денник, 8.15 Розр. концерт; Пісні богослужения в год. 10.30 Музика з пл., 11.15 Розр. музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. орх., форт., 13.00 Про Володислава Белзу, 13.15 Орх., спів, 14.45 Маєш клопоти гутірка Старого Доктора. 15.00 Для села, 16.30 Форт. рецітал Тібора Варги в супр. форт., 17.00 Театр Уяви: „Калина" Ст. Василевського, 17.40 Розр. концерт, 19.30 Пісні у вик. Дениє-Словєнської (альт) у супр. форт., 19.40 Фільм. огляд, 19.55 Серед львівських фільмоматів, 20.15 Що діється у Закопанім, звук. репортаж, 21.00 „Бербум нобіле" оп. Монюшка, 22.15 Танк. музика, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 31. січня 1939.

БЕРЛІН 12.00 14.15 15.00 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 20.10 21.00 22.00 „Ріголетто" оп. Вердія, БУДАПЕШТ 12.10 Вок. концерт, 17.10 Орх., 18.30 Форт., спів, 21.00 Цйг. музика, ВІДЕНЬ 14.00 21.10 Розр. музика, 18.00 Нар. музика, 18.50 Соната на скр. і форт. ес-дур Р. Штравса, ГАМБУРГ 20.10 Муз. комедія Бенацького, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Квартет г-моль Дебісі, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 23.00 „Отельо" оп. Вердія, МІНХЕН 19.30 Шведські пісні й танки, ПРАГА 15.15 Форт., 20.15 Військ. орх., 21.30 Симфонія г-дур Моцарта, РАДІО ПАРІ 21.15 22.00 Камер. музика, 22.30 Комедія, РИМ 17.15 Сопран, форт., 21.30 Розр. музика, 22.00 Військ. орх., 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика.

Середа, 1. лютого 1939.

БЕРЛІН 17.00 Соната на форт. і віол. а-моль Гріга, 20.10 21.00 Симф. концерт, БУДАПЕШТ 12.10 18.40 Цйг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 16.00 „Кава по-віденськи" вес. програма, 19.10 Із найгарніших гір світа, репортаж, 22.30 Розр. музика, ГАМБУРГ 19.00 Веч. музика, КЕЛЬН 14.10 Розр. музика, 15.30 Дитячі пісні, ЛЯЙТІ 18.25 Розр. музика, 19.20 Пісні, ЛЯЙПЦІГ 19.30 „Викрадення із сераю" оп. Моцарта, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 23.15 Танк. музика, ПРАГА 15.15 19.30 Орх., 18.20 Сальон. музика, 19.05 Пісні, РАДІОПАРІ 18.15 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Ля Дама-Боба" оп. Вольф-Феррарія, СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 19.15 20.00 21.00 Опера, СТОКГОЛЬМ 13.30 17.05 Пісні, 14.00 Шведські нар. мельодії.

Четвер, 2. лютого 1939.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 12.00 Розр. концерт, 20.10, 21.00 Танк. музика, БУДАПЕШТ 14.00, 16.00 Орх., 19.10, 20.00 Цйг. музика, ВІДЕНЬ 10.00 Пісні, 12.00, 13.15 Орх., 15.30 Для дітей, 16.00 Орх., тенор, 18.15 Розр. музика, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, КЕНІГСБЕРГ 14.15 Легка музика, ЛЯЙТІ 18.35 Скрипка, МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер, МІНХЕН 15.00 Для дітей, 18.20 Твори Баха й Телемана, ПРАГА 15.15 Оп. музика, 17.40 Шубертові пісні, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 21.15 Шуман, форт., 21.30, 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Бразілійські концерти, 22.00 Розр. музика, СОФІЯ 19.30, 20.00 Болг. мельодії.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 30. січня 1939

1 кг. масла десер. бльок без оп.	2·95 зол.
1 кг. масла бочкове вкл. з опак.	3·05 зол.
молоко	17—18 сот.
1 кг. яєць	1·70—1·75 зол.

Тенденція за масло сильна, на молоко удержана, на яйця знижкова.

Подяка.

Зарядженням Божого Провидіння 27. грудня 1938 р. відійшов від нас найдорожчий муж і батько, отець Володимир Ярмович, довголітній парох Росільної і богородчанський декан.

Похоронами, що відбулися 30. грудня проводив о. сов. Володимир Косевич з духовенством місцевого та інших деканатів станиславівської і львівської дієцезії. Всіх священників було 37.

У першу чергу складаємо щиру подяку Впр. о. сов. Волод. Косевичеві за ввесь труд над проводом і доверршенням цього жалібного обряду і за святу заупокійну Службу Божу, яку відправив у сослуженні Впр. оо. Березюта і Цюпика, Впр. о. Іванові Корсанові, пароховi Старуні, за щирі слова прощання в церкві Впр. о. деканові Білинському зі Отрганець за теплі слова над могилою, оо. Редемптористам зі Станиславова і всім іншим Впр. оо., що взяли участь у похоронах, як також за відправлення численних Служб Божих і парастасів.

Складаємо щиру подяку Впр. о. Любомирові Давидякові, як найближчому сусідові, та Вп. п. Софії Гуменюк і Марії Гуменюк, учителькам з Росільної, за перші слова потіхи.

В дальшу чергу дякуємо Вп. п. сенаторові Гордієвському Вп. п. Радикович Копровській і всій інтелігенції, що своєю присутністю звеличали похоронні обряди.

Накінець дякуємо місцевим парохіянам, делегації з Похівки, місцевому хорові і всім місцевим і позамісцевим установам, що зложили на гробі численні вінки і що були ласкаві відпровадити свого довголітнього душпастиря на місце вічного спочинку.

270 **Жінка і Син.**

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0,35

1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . . . зол. 0.60

1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . . . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденції по . . . зол. 0.15

купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . . зол. 0.10

шукаючі праці . . . . зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. [illegible]

Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. [illegible]

Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. [illegible]

Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. [illegible]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.